

tribuna

LIST SLOVENSKE ŠTUDENTOV

LETO XIII.

Ljubljana, sredo 11. XII. 1963

Štev. 26

DRUŽBENE VEDE NA RAZPOTJU

Splošno mnenje je, da je pouk eden izmed bistvenih činiteljev, ki vplivajo na idejnost študentov. Pouk bi moral zmeraj biti nenehen in bogat vir, iz katerega bi študent črpal osnovna spoznanja o marksizmu. Vendar merilo odnosa do marksizma ne more biti samo v teoretičnem poznavanju vede, ampak tudi v sposobnosti, da jo izkoristijo v konkretnem idejnem boju.

Predmet Družbene vede bi moral imeti posebno pomembno vlogo pri seznanjanju študenta z marksizmom. Zal danes na marsikateri fakulteti obtičimo pri tem

Kaj storiti, bi se morali vprašati že prej, ne šele letos. Naloga, ki smo se je sedaj lotili, ni lahka. Družbene vede bodo morale z novo, bolj življenjsko vsebino odpraviti sloves, ki ga ponekod uživa. Čeprav je letos še vse po starem, pa fakultetne komisije že izdelujejo nov koncept družbenih ved.

Predmet se bo razcepil. En del bo ostal še vedno enak za vse fakultete. Strnjen bo v predmetu »Družbena ureditev SFRJ«, ki naj bi imel višjo sedanjega predmeta. Vendar se bo študent seznanjal z različnimi družbenimi pojavi in

da se sicer dobri nameni ne spreverijo v njihovo ne tudi tako dobro realizacijo, pa so predavateljski kadri. Zlasti bodo težave z drugim predmetom, saj že njegova narava zahteva, da bi predavatelj svojo fakultetno panogo poznal ne samo po njeni ozko strokovni plati, ampak bi jo moral obvladati tudi iz vseh drugih, družbenih zornih kotov, ki so zanje pomembni. Marsikatera fakulteta si bo zato predavatelja še zmeraj morala »posoditi« s Pravne ali Filozofske fakultete.

Tak sistem bo zagotovo uveden že prihodnje šolsko leto. Letos pa se ponekod

28. novembra je v prostorih Festivalne dvorane v Ljubljani rektor ljubljanske univerze dr. Makso Šnuderl skupaj z Zavodom za mednarodno tehniško sodelovanje in SZDL priredil sprejem za tuje študente, ki so na študiju ali na praksi v SR Sloveniji. Sprejema se je udeležilo blizu 250 tujih študentov, krajši nagovor pa sta imela v imenu prireditelja podpredsednik glavnega odbora SZDL, Frano Kimovec-Ziga in v imenu tujih študentov alžirski študent Djama Josef.

Profesorjev glas jim spet odkriva delček novega sveta. Prodirajo v smisel stavkov. Razvojljajo uganko formule. Kateder tam spodaj ni več kateder, profesor ni več profesor. Razum trmasto vztraja: OSVOJITI, RAZUMETI, ZNATI... Misli se niza. Veriga predstav v glavi so počasi oblikuje v novo ZNANJE, ki dopolnjuje včerajšnje in bo potrebno jutrišnjemu... M. T.

spoznanju, ki je samo pogojno, ne pa tudi stvarno. Stvarno je le to, da predmet družbene vede, ki je bil uveden pred petimi ali šestimi leti, ni zadovoljiv, pa če je še tako dobro zamišljen.

Zlasti na tehničnih fakultetah predmet družbenih ved ni bil predmet, ki bi bil enakovreden drugim. Študent ga je jemal kot njuno zlo, kot »dodatek« študiju, ne pa kot integralni del celovitosti izobraževanja.

Krivi niso samo študenti, ki jih dolže, da se premalo zanimajo za ta predmet, ki je bil predvsem presplošen in neživljenjsko teoretičen. Zato niti preveč ne preseneča slab obisk predavanj, medel odziv pri razpravljanju in včasih le nekaj dnevnih študij za izpit. Vrhu vsega je bil predmet enoten za vse fakultete. Njegovo neprilagojenost značaju stroke po posameznih fakultetah mu je jemala precej zanimivosti in ugleda.

procesi skupaj s proučevanjem naše družbene stvarnosti. Ko bo na primer govora o NOB, bo študent dobil tudi splošno znanje o revolucijah, razrednem boju, razredih ipd. Tako bodo prej včasih preveč abstraktne kategorije zaživele v primerih iz našega družbenega življenja.

Drugi predmet bo prilagojen značaju študijske panoge, poklica. Za različne fakultete bo torej različen, odvisno od tega, kakšno znanje o družbenih in medčloveških odnosih bo v poklicu kot strokovnjak potreboval. Strojni inženir bo v okviru tega predmeta poslušal nekatera poglavja iz politične ekonomije, delavskega samoupravljanja, industrijske sociologije in industrijske psihologije. Agronomu bodo koristila nekatera spoznanja iz sociologije vasi. Bodoči zdravnik se bo ukvarjal z etičnimi problemi svojega poklica.

Načrt, ki bo oživel že prihodnje leto, zasluži pozornost. Velik vprašaj, ki grozi,

predava še pod starim nazivom Družbene vede.

Te spremembe so nujne tudi zato, ker bo srednješolec kmalu prinesel na Univerzo že precejšnjo mero znanja marksizma, ki naj bi mu jo dal novi predmet sociologija. Zato bo treba to znanje na Univerzi le še poglobiti, konkretizirati in ga po strokah rahlo specializirati.

Lahko pričakujemo, da bo nova vsebina družbenih ved v marsičem bolj učinkovito pomagala pri oblikovanju idejnega profila študenta. Dosedanje abstraktno obravnavanje družbene problematike je namreč vzrok za nekritična stališča do sodobnih filozofskih šol, za pasivnost do najrazličnejših napačnih tolmačenj v filozofiji, sociologiji, ekonomiki, estetiki, itd., to vse pa pravzaprav onemogoča popolnejše izražanje stališč in sprejemanje pravih rešitev problemov, ki jih ustvarja življenje.

M. Tavčar

Iz korespondence univerzitetnega odbora ZSJ

Univerzitetni odbor — ZSJ
Skopje
Univerzitetnemu odboru ZSJ
— Ljubljana

Dragi tovariši,

... Se posebej aktualno je postalo vprašanje materialne oskrbe makedonskih študentov z odhodom dela skopskih študentov na ostale jugoslovanske univerze. Glede na to, da ja samo 38 odstotkov študentov starejših letnikov in 10% študentov prvega letnika dobivalo štipendije in to v povprečni višini okoli 7.800 din, je jasno, da je večina študentov, ki so sprejeti na druge jugoslovanske univerze materialno nepreskrbljenih ali slabo preskrbljenih...

Splošna plovba — ekspresna potniška tovorna proga — Jadran—Južni Atlantik, linija okoli sveta, pomorski transporti, dolge in obalne plovbe.

UNIVERZITETNEMU ODBORU
ZSJ:

»Na vašo okrožnico glede štipendiranja študentov iz Makedonije vam sporočamo, da vam tozadevne ponudbe nismo poslali in da nimamo sredstva za štipendije.«

Tovariško vas pozdravljamo.

Železniško transportno podjetje — Nova gorica

UNIVERZITETNEMU ODBORU
ZSJ:

»Delavski svet podjetja je z razumevanjem obravnaval vašo prošnjo in spremenil prvotni sklep tako, da bomo štipendirali enega študenta iz Makedonije za dobo pet let v znesku 15.000 din mesečno.

Sporočite način nakazovanja sredstev.«

Študentje res nimamo drugih možnosti, kot da »prosimo za razumevanje«, nesreča je le v tem, da to »razumevanje« ne raste sorazmerno z možnostmi.

OST TEDNA

KAJ JE S KREDITI?

Pišemo 11. december, 1528 študentov, ki so zaprosili za študijski kredit, pa še vedno ni prejelo niti dinarja. Še pred dvema mesecema smo pisali, da bodo prve subvencije in kredite dobili študentje od sredine do konca novembra. Subvencije so bile razdeljene pravočasno, stvar s krediti pa se je zavlekla. Zakaj?

V letošnjem študijskem letu se je upravni odbor sklada sestel enkrat samkrat in sprejel sklep, da bo vse prošnje za najem kredita zbrala socialno-ekonomska komisija pri UO oziroma referenti po fakultetah. Lahko ugotovimo, da je bilo to delo opravljeno o pravem času. Socialno-ekonomska komisija je rešila prošnje, ki so bile oddane v prvem roku, pred dobrim mesecem, štirinajst dni kasneje pa tiste, ki so bile oddane v drugem roku. Pri tem je v celoti prevzela nase administrativne posle, čeprav se je upravni odbor zavezal, da bo poiskal stalne administrativne moči po potrebi. Zaradi preobremenitve je trpelo ostalo delo socialno-ekonomske komisije, saj so bili vsi člani komisije zaposleni z reševanjem prošelj. V skladu z obstoječim pravilnikom socialno-ekonomska komisija ni pristojna za dokončno rešitev prošelj; to pravico ima samo upravni odbor. Ker bi se zaradi tega določila v pravilniku izplačevanje kreditov za prvo tromesečje tekočega študijskega leta znatno zavleklo, bi bilo po mnenju socialno-ekonomske komisije najbolje, da upravni odbor sprejme, oziroma potrdi rešitve komisije, ki so jo sestavljali člani kurtorija in SEK.

Ko je izvršni svet v začetku študijskega leta odobril sredstva za osnovanje kreditnega sklada (15 milijonov za prvo tromesečje), je imel nekatere pripombe, ki bi jih moral upravni odbor upoštevati:

izvršni svet SRS je mnenja, da je treba

pogoje za odobritev, trajanje in vračanje kredita izdiferencirati z ozirom na pomembnost in težino posameznih panog študija ter družbene potrebe po kadrih določenih strok;

nadalje je bil mnenja, da so odstotki odpisa posojila nasplošno previsoki, sicer pa je tudi pri tem potrebna diferenciacija;

v upravni odbor sklada naj bi prišli tudi člani, ki niso iz vrst visokošolskih učiteljev in študentov;

potrebno je bolje proučiti sistem kreditiranja študija, zlasti kar zadeva financiranje, sodelovanje gospodarskih organizacij in politično teritorialnih skupnosti, organizacijske probleme glede na dislokacijo visokošolskih zavodov, osamosvojitve sklada izven sklopa univerze, oziroma ustanovitve samostojnega osrednjega sklada za kreditiranje študija.

Pripombe so vsebovale tudi zahtevo, naj upravni odbor sklada najkasneje do 15. oktobra 1963 izdela predlog predračuna za leto 1964, ker bodo v nasprotnem primeru nastale v prihodnjem letu velike težave.

Ker se je upravni odbor sestel samo enkrat, priporočil seveda ni upošteval in je predračun za prihodnje leto napravila socialno-ekonomska komisija.

Po vsej verjetnosti se bo že z novim letom sedanjí sklad razširil tako, da bo postal enoten sklad za študentska posojila za vso Slovenijo. V skladu s to perspektivo in ker so se v stari pravilnik vrinile mnoge pomanjkljivosti, je socialno-ekonomska komisija že izdelala nov obširen pravilnik sklada, ki ga bodo dali v javno razpravo.

Pričakujemo, da bo iz vrst koristnikov sklada prišla vrsta predlogov, ki bodo izboljšali poslovanje sklada. Novi pravilnik predvideva ukinitve poroka, s tem da se

SO TI TUKAJ NOGOMETNI NAVIJAČI?
NE, LE ZBIRALCI REDKOSTI. IZŠLA SO NOVA SKRIPTA!

najde kaka druga možnost za zagotovitev vračanja. Javna razprava bo morala dati odgovor na vprašanje, ali je odstotek za vračanje previsok.

Nujno je, da upravni odbor sklada prične z rednim delom, saj njegova dosedanja nedelavnost zavira delo socialno-ekonomske komisije. Treba bi bilo spremeniti sestav upravnega odbora, ker sta v njem samo dva študenta. Predsedniku upravnega odbora je potekla mandatna doba in je že nekajkrat zaprosil za razrešitev.

Napravimo že vendar konec čakanjul

IVO VAJGL

ZAKAJ TAKO?

Študentje 1. letnika na arhitekturi se resno sprašujejo, kaj bo z njihovim znanjem matematike ob koncu letošnjega semestra. Takrat morajo že opraviti izpit iz statike, ne poznajo pa še integralov. Doslej (do 6. decembra) so imeli samo dvakrat (!) predavanje iz matematike in še to ne na fakulteti, temveč na Elektrotehniški fakulteti na Tržaški cesti. Obakrat so bila predavanja v soboto.

Po mnenju študentov bi moral profesor doktor T. S. imeti vsaj osemkrat predavanja v tem semestru, pravijo pa tudi, da niso sami krivi, če za profesorja niso urejeni finančni in drugi pogoji. Zgodilo se je že večkrat (tako npr. tudi v lanskem semestru), da je profesor ob sedmi uri zjutraj prišel v predavalnico ter takoj nato odšel, ker tabla ni bila čista, pa ni bilo ne gobe in ne krede.

Kaj bo z integrali? Pri statiki so študentje povedali, da jih ne razumejo, ker jim jih še nihče razložil. Profesor inženir S. V. je moral zraven svojega, že tako utesnjenejšega študijskega programa, predavati študentom še osnovne elemente integralov.

Če koga zabolijo neurejene razmere na arhitekturi, so to prav gotovo novine, študentje 1. letnika, ki morajo na lastni koži čutiti zmedo in negotovost. Čas bi bil, da se na arhitekturi — tako v Zvezi študentov kot med predavateljskim kadrom — razčisti položaj. Brezbržnost ima svoje korenine tudi v nenehni napetosti, ki vlada med študenti in profesorji. —de—

Miroslav Bizjak

Absolventski staž — prekratek

Ko bomo v najbližji prihodnosti vsklajevali statut FAGG z novo ustavo, je prav, da vanj vključimo tudi zahtevo po podaljšanju absolventskega staža.

Pri svoji zahtevi izhajamo študentje gradbeništva iz osnove, naj traja absolventski staž toliko časa, da dober oziroma soliden študent med tem lahko diplomira. Dosedanji absolventski staž, ki traja 6 mesecev, je odločno prekratek, saj je povprečna dolžina študija na gradb. fakulteti čez 7 let. Statistike povedo, da je trajal študij za študente, ki so diplomirali v študijskem letu 1959/60, 8 let in 4 mesece, v š. l. 1960/61 7 let in 9 mesecev ter v š. l. 1961/62 7 let in 4 mesece. Nič vzpodbudnejši ni uspeh lanskih absolventov, od

katerih je diplomiralo le 6 med 47. Od letošnjih 61 diplomantov pa je diplomiral le eden.

Iz teh razlogov izhajamo, ko postavljamo zahtevo, naj se absolventski staž podaljša na eno leto. Menimo, da je nespametno imeti v statutu člen, ki ne ustreza dejanskim razmeram in potrebam študentov. S tem bi se avtomatično izognili vpisovanju absolventov na druge fakultete, komplikacijam v študentskih domovih ter raznim drugim navideznim malenkostim, ki skupno pomenijo za študenta precejšnje breme.

Ceprav je absolvent po 6 mesecih izgubil status študenta, ga je na kakšen drug

pošten ali nepošten način spet pridobil, samo da se je izognil komplikacijam v zvezi z vojaščino, socialnim varstvom, prometom, itd. Torej, če dejanske razmere silijo k podaljšanju absolventskega staža, je bolje, da ga uzakonimo takšnega, kot je potreben, ne pa da si ga podaljšujemo na nezakonit način.

Pri svoji akciji želimo študentje gradbeništva in celotne FAGG pomoč in solidarnost od strani fakultet, kjer obstajajo podobni pogoji kot pri nas. Ker menimo, da so to predvsem tehniške fakultete, pričakujemo, da bodo na svojih fakultetah sprožili slične akcije.

Miroslav Bizjak

Matematične vrzeli

Značaj študija na Fakulteti za elektrotehniko je tak, da zahteva precejšnje znanje matematike. Le-ta je postala resnično že vsakdanji kruh elektrotehnikarja. Kdor je ne pozna, si pri delu v tej stroki ne more obetati velikega uspeha. Skoraj ni problema, katerega se ne bi moral elektrotehnik lotiti z vrhano mero matematičnega znanja, ki pa mora biti na razpolago ob pravem času.

Stopenjski in specializirani študij nosi že sam po sebi elemente, ki nasprotujejo zgornjim zahtevam po znanju matematike!

Matematiko poučujejo na fakulteti v petih semestrih. V prvih štirih, v petem in v šestem. Torej ostane v celotnem učnem programu luknja, to je četrti semester. Ta je določen za pouk specialnih predmetov, namenjen predvsem tistim, ki mislijo s četrtim semestrom končati prvo stopnjo študija. Nekaj študentov, recimo deset odstotkov, po drugem letu absolvirajo, ostalih devetdeset odstotkov pa plačuje davek v obliki sledečih posledic:

1. Prve tri semestre si študent širi tehniško obzorje ob poslušanju splošnih predmetov. V četrtem semestru pa se nenadoma znajde v čisto drugem svetu. Naložijo mu študij cele vrste specialnih predmetov, tako da ga ob koncu leta spremlja nelagodni občutek žabje perspektive. Sedaj vem vse in nič. Študent ni razgledan niti tako, da bi z uspehom in užitkom nadaljeval študij na drugi stopnji, niti ni specialist, s katerim bi si naša proizvodnja utegnula kaj dosti pomagati. Vendar ima pretežno število študentov občutek, da njihovo znanje ob zaključku prve stopnje ni zadovoljivo. K temu pa ne prispeva najmanj tudi pomanjkljivo znanje matematike.

2. Zavedati se moramo, da se pravi ne študirati matematiko, matematiko pozabljati. Torej zna študent ob začetku druge stopnje manj matematike, kot jo je znal pred

pol leta, to je ob koncu tretjega semestra. Pravilno bi bilo, da ko predavatelj v strokovnem predmetu pride do neke točke, pri kateri mora vpeljati novo matematično delovno metodo, študente samo spomni na tisto, kar so pri matematiki že slišali. Vso stvar jim mogoče le še prikaže s svojega nematematičnega (recimo fizikalnega) stališča. Zgodi pa se drugače. Študent o določenem matematičnem problemu sliši šele pri strokovnem predmetu in to na žalost večkrat v obliki nekakšnih pravljic brez repa in glave. Vsa ta stvar visi v zraku, čestokrat jo spremljajo še napačne predstave, ki otežkočajo kasnejše pravilno razumevanje. O matematični metodi, ki jo uporabljamo v petem semestru, se učimo šele v šestem. Taki anahronizmi pa so skrajno škodljivi.

Ob tem stanju se moramo predvsem vprašati: ali poznavanje določenih specialnih predmetov odtehta tisto vrzel, ki jo v izobrazbi študenta elektrotehnikarja pusti enosemestrski vpočitek? Kakor se strinjamo z zahtevami prakse, pa se vendar zavedamo, da se praktičnosti ne da naučiti s table!

Študenti, posebno pa še profesorji matematike na Fakulteti za elektrotehniko, so v hudih škripah, kako vskladiti potrebe z možnostmi. Matematika, še bolj pa elektrotehnika, napredujeta. Danes se elektrotehnik ne uči več iste matematike kot se je je učil pred leti. To je dober znak, da matematika in elektrotehnika živita v sožitju. Toda še vedno so poglavja, o katerih slušatelj ne sliši prav nič, pa čeprav jih bo morda kasneje hudo potreboval — kot specialist. Razumljivo je, da take razmere terjajo od predavatelja dodatnih naporov, spretnosti, iznajdljivosti in razgledanosti. Našim profesorjem matematike vsega tega ne manjka, vendar se čudežev ne da delati. Za to morajo biti dane tudi objektivne možnosti.

Vse države vlagajo ogromne vsote in napore v vzgojo svojega tehničnega kadra. In zdaj se, da se vedno bolj tudi zavečajo, kakšno mesto zavzema v tehniki matematika. Pri tem razvoju ne smemo ostati prekrizanih rok. Treba

je zagotoviti vsaj tisti matematični minimum, ki ga tehnik potrebuje. Naša mlada industrija ne potrebuje samo specialistov, s katerimi bomo dohiteli preostali svet. Potrebno je misliti tudi na jutri, ko bomo sami raziskovalci, ko bodo naši industriji potrebni strokovnjaki s širokim znanjem in s trdno osnovo. Samo na njej bodo stale trdne zgradbe.

Elektrotehnika je danes ena najvitalnejših panog tehnike. Pred petnajstimi leti se še nikomur sanjalo ni o tranzistorjih. Danes so ti že nepogrešljivi sestavni deli elektronskih naprav, računalnikov, umetnih satelitov itd. Večina merilnih naprav je narejena po električnih principih, tudi toliko opevana avtomatizacija je v glavnem zadeva elektrotehnikov. Nove iznajdbe in izumi, vse to zahteva nove, preciznejše delovne metode, širše teoretično znanje, predvsem pa znanje matematike. Ne moremo tiščati glave v pesek. Treba se bo učiti več matematike. Pred reformo študija je imel profesor matematike težave s »sinhronizacijo« samo v prvih dveh semestrih, potem pa je bilo matematično orodje v glavnem pravočasno nared. Če tega sedaj, v novih pogojih, ni več, je treba nekaj ukreniti, da se stanje popravi.

Študij matematika mora biti kontinuiran. Prekinitve v četrtem semestru si pač ne smemo privoščiti. Zato matematika spada v četrti semester. Razumemo seveda načrtovalec učnega programa, ki morajo skrbeti, da bo volk sit in koza cela. Toda če tistih nekaj bodočih obratnih inženirjev noče ali pa jim ni treba poslušati matematike v drugem letniku, potem pa naj bodo predavanja vsaj za tiste slušatelje, ki bodo nadaljevali z drugo stopnjo. Veliko manjša škoda bi bila, če bi ukinili kakšen manjši pomemben predmet v četrtem semestru na ljubo matematiki. Če pa to ni mogoče, naj se tak predmet vsaj premakne v tretji semester.

Naše globoko prepričanje je, da bi bil tak ukrep zelo koristen.

PRIMOŽ BRADAC

PREDAVANJA, IZPITI IN...

Vsakdanje skrbi, kako si zagotoviti dovolj sredstev za študij, so marsikateri študenti-tudi v Mariboru privedle do tega, da se je honorarno zaposlil. Največ študentov poišče pomoč v Zadrugi študentov in dijakov, ki jim (skoraj vedno) najde honorarno zaposlitev. Tako postanejo študentje učitelji, fizični delavci, tehniki, inštruktorji, honorarni predavatelji, demonstratorji, tajnice itd. Najhitreje dobijo zaposlitev tisti študentje, ki so končali srednjo tehnično šolo. Ti se zaposlijo v tehničnih birojih raznih podjetij in tudi sorazmerno najbolje zaslužijo. Prav tako dobro zaslužijo študentje Višje stomatološke šole, ki razen redne prakse opravljajo še nadure.

Obiskali smo nekatere izmed študentov na njihovih delovnih mestih. V Mariborski tekstilni tovarni smo srečali prvega izmed njih.

x x x

— Študent?

— Da. Sem absolvent na Višji tehnični šoli — tekstilni oddelek.

— Manjka mi še šest izpitov in seveda diploma.

— Kako si zadovoljen z delom?

— Še kar. Na delovnem mestu nimam posebnih (strokovnih) težav.

— In zakaj si se zaposlil?

— Iz istega vzroka kakor večina študentov. Rabil sem denar. Seveda bi mnogo ra-

je redno študiral, saj sem zaradi zaposlitve zamudil leto dni študija.

x x x

Pred kratkim je bilo v Mariboru vse narobe, zaradi obvoza namreč. Na enem izmed »kočljivih« križišč je stal mlad mladenič, katerega smo si izbrali za novo »žrtev«. Razgovor smo pričeli s standardnim vprašanjem:

— Študent?

— Da. Višja ekonomsko-komercialna šola, oddelek za turizem in gostinstvo — bruc, je zdrdral brez zadrege in nakazal šoferju »fička«, da je cesta prosta.

Za trenutek smo morali počakati. Opazovali smo ga, kako je usmerjal promet. Imeli smo občutek, kakor da opravlja svoje delo že najmanj deset let. Niti opazili nismo, kdaj je bila gneča na cesti mimo. Pristopil je k nam in vprašal:

— No, kolegi, kaj bo dobrega?

Hitro smo mu razložili namen našega obiska in mu postavili prvo vprašanje:

— Zakaj si se odločil za honorarno zaposlitev?

— V srednji šoli smo imeli tečaj prometne vzgoje in sem se vključil vanj. Sedaj sem že drugo leto »prometnik«.

— Veliko delaš?

— Vsak izmed nas (v Mariboru je trenutno preko 15 študentov-milničnikov) lahko dela dnevno največ šest ur. Seveda je to težko vskladiti s časom študija. Ko se bom začel intenzivno pripravljati za izpite, bom seveda manj v službi.

Spočetka sta še nespretna. Dvakrat po prstih, tretjič pa bo že šlo.

— Nam hočeš zaupati, koliko zaslužiš?

— To pa ni nobena skrivnost. Okrog 25 tisočakov na mesec.

— Kako se vedejo starejši vozniki proti vam mladim?

— Kadar pridem v neposreden stik z njimi, so večinoma prijazni, kar pa ne bi mogel trditi za nekatere mlajše.

x x x

V pisarni zadrage smo srečali kolega, ki je že dalj časa član zadrage in je delal na različnih delovnih mestih. Povedal nam je, da je s sedanjim delom najbolj zadovoljen in dejal:

— Zaposlen sem na kmetijskem inštitutu, kjer pomagam pri sortiranju vzorcev zemlje.

— Kaj si razen tega že doslej delal?

— Bil sem inštruktor, kurir, fizični delavec pri pečarjih, pri stanovanjskem servisu itd.

— Kaj študiraš?

— Sem absolvent VEKS.

— Koliko izpitov ti še manjka?

— Moram res odgovoriti na vsa vprašanja?

x x x

Zadnji, s katerim smo se pogovarjali, je študent Pedagoške akademije. Zaposlil se je kot inštruktor in honorarni predavatelj.

— Kakšno je tvoje delo?

— Prav prijetno. V prostem času učim v razredu, kjer je 35 nadobudnih osnovnošolcev.

— Prav gotovo ti to koristi, ker bo to tudi tvoj poklic ali ne?

— Veš, bolj bi mi koristilo, če bi imel tiste tri izpite, ki jih nisem naredil zaradi te postranske zaposlitve. Če pa bi imel štipendijo, bi mi tega ne bilo treba delati.

x x x

Študentje zaslužijo povprečno 200 dinarjev na uro. Mesečni zaslužek pa je okrog 12.000 dinarjev. Z honorarnim delom redni študentje zamudijo precej predavanj in seveda izgubijo precej časa, ki bi ga morali uporabiti za študij. Pri površnem pregledu študijskih uspehov študentov, ki se zaradi pomanjkanja finančnih sredstev morajo zaposliti, ugotovimo, da so njihovi študijski uspehi slabši. Ali res ni izhoda? Večini študentov, ki se zaposlijo, je potrebna le solidna štipendija. To je dokaz več, da je vprašanje štipendiranja potrebno čimprej (pravilno!) rešiti. Vendar bo štipendiranje in kreditiranje, ko bo urejeno, le delno rešilo materialno vprašanje študentov. Zato je prav, da pogoje za zaposlovanje študentov preko zadrug in servisov še izboljšamo.

SLAVKO PUKL
slike: JANEZ NOVŠAK

Njihovo mesto je pravzaprav za knjigami, toda tudi krampe dobro obračajo

OBISK V KNJIŽNICAH MARIBORSKIH VIŠJIH ŠOL

VEČ KOT 16000 KNJIG

Ob ustanovitvi mariborskih višjih šol so kot izraz želja in potreb na posameznih šolah začeli ustanavljati tudi knjižnice in kasneje čitalnice. V začetku so to bile sicer le priročne knjižnice, ki so služile profesorjem za pripravljanje predavanj in za znanstveno-raziskovalno delo, sčasoma pa so se knjižnična vrata odprla tudi študentom — vendar ne povsod.

Knjižni sklad mariborskih višjih šol šteje sedaj preko 16.000 knjig, naročeni pa so na približno 400 tujih in domačih revij; torej zavida-nja vredne številke!

Poglejmo, kakšno je stanje na posameznih šolah:

Višja ekonomsko-komercialna šola: Tukaj imajo najbolj urejeno knjižnico, saj imajo tudi najboljše pogoje za delo. V skrbno urejenih prostorih je spravljeno nad 5.000 knjig, na policah pa se redno pojavlja 120 tujih in domačih revij. Knjige so na razpolago tako študentom kot profesorjem. Izposoja si jih lahko člani društva ekonomistov, v izjemnih primerih pa tudi ostale gospodarske organizacije. Razen knjižnice pa s pridom uporabljajo še čitalnico, kjer je 54 sedežev zasadenih skorajda ves dan.

Navezali so stike z večino komercialnih šol v državi, zlasti tesno pa sodelujejo z visoko gospodarsko šolo iz Zagreba in s centralno ekonomsko knjižnico iz Ljubljane. To sodelovanje se kaže zlasti v izmenjavi skript, ki jo opravljajo preko založbe »Obzorja«.

Višja tehnična šola: Knjižnica ima izredno bogat knjižni fond (3000 knjig), ki pa je zaradi pomanjkanja prostorov slabo izkoriščen. Škoda je zlasti za 130 revij (od tega je 90 inozemskih), ki predstavljajo izbor najboljših svetovnih tehničnih revij.

Na šoli so tako na tesnem, da v knjižnici gostuje profsorska zbornica. Zaradi tega so brez čitalniških prostorov, onemogočeno pa je tudi izposojanje knjig in revij študentom. Študent si lahko izposodi knjige le, če ima potrdilo, da potrebuje literaturo za pripravljanje diplomske naloge.

Izboljšanje tega stanja si obetajo konec prihodnjega leta, ko se bo šola preselila v novozgrajeno stavbo. Tukaj bosta našli svoje prostore knjižnica in čitalnica: dragocene knjige in revije pa bodo bolj izkoriščene.

VIŠJA AGRONOMSKA ŠOLA: Študentje in profesorji višje agronomske šole imajo v svoji knjižnici na razpolago 3.800 knjig, 34 domačih in 37 (prihodnje leto 47) inozemskih

revij. Tudi tukaj so čitalniški prostori izkoriščeni v druge namene (odstopili so jih stomatologom), vendar pa zato posojajo knjige tudi izven knjižničnih prostorov. Seveda izposojajo le omejeno število knjig.

PEDAGOGSKA AKADEMIJA: Knjižnica so uredili šele letošnje leto, vendar jo lahko uvrščamo v eno najboljše urejenih v Mariboru. V posebnem prostoru imajo čitalnico s 36 sedeži, ki je dnevno odprta 11 ur. Na razpolago imajo 2500 knjig in okrog 50 revij, ki pa jih dobijo na dom samo profesorji. Politiko nabavljanja vodijo preko posameznih študijskih skupin.

Poudariti moramo še to, da se je tudi ta knjižnica borila s pomanjkanjem prostorov, vendar ji je priskočil na pomoč direktor šole. Za potrebe knjižnice je namreč odstopil svojo pisarno!

Višja stomatološka šola: Stanje te knjižnice je najbolj boleče. Predavanja so na več krajih, tako da prostorov za urejeno knjižnico (kaj šele za čitalnico!) sploh ni. Zbranih imajo sicer okrog 700 knjig in nekaj deset revij, ki pa so vse premalo izkoriščene. Zaradi obilnega praktičnega dela študentom ne preostane dovolj prostega časa za teoretično študiranje. Prav tako ni prevelikega povpraševanja po čitalnici. Knjižnice so namreč poslužujejo največ profesorji, med študenti vlada zanimanje le za drage anatomske atlase (stanejo tudi po 30 tisoč dinarjev), katerih sami seveda ne premorejo. Čitalnico in sodobno urejeno knjižnico si obetajo šele v novi stavbi.

Višja pravna šola: Na tej šoli ni čutiti prevelike potrebe po interni knjižnici, vendar imajo kljub temu več kot 900 knjig in 20 revij. Namenjene so predvsem profesorjem, izposoja pa jih kar tajnik šole. Šola je edina, ki vsaj v bližnji bodočnosti nima načrtov za knjižnico ali čitalnico.

Zanimivo je, kako različne so trenutne razmere na posameznih šolah. Nekatere knjižnice so urejene prav vzorno (VEKS, VAS, PA), druge pa zopet čakajo na boljše čase (VSS, VPS, VTS). Vse imajo urejene lastne kataloge, nekatere celo svoje biltene, kjer objavljajo razne novitete. Katalogi so decimalni, abecedni in geslovni, tako da vsakdo takoj najde knjigo, ki jo išče.

Knjižnice med seboj tesno sodelujejo, preko društva bibliotekarjev pa so povezane tudi s študijsko knjižnico. Z njo usklajujejo zlasti politiko nabavljanja, možne pa so tudi medsebojne izmenjave knjig.

Po posvetovanju s štiričlanskimi knjižničnimi odbori naročajo knjige preko Jugoslovanske knjige, Mladinske knjige in Državne založbe. Dobivajo jih še precej redno, tako da so na tekočem z vsemi novostmi. Zaradi novih deviznih predpisov je nekoliko težje nabaviti knjige v zahodnih državah, medtem ko je z vzhodnimi veliko lažje, saj so zlasti sovjetske knjige izredno poceni.

Videti je torej, da z nabavljanjem knjig nimajo večjih težav; v knjižničnih odbori so namreč profesorji, ti pa sami vedo, da je potrebna za študij obširna literatura.

B. MAKSIMOVIC

Naša čestitka ob jubileju

Cvetje na slavljenčevi mizi se je že nekoliko osulo od 26. novembra, ko je inž. Jože Butinar, direktor Višje agronomske šole v Mariboru, praznoval 50-letnico življenja. In naša čestitka, čeprav nekoliko zakasnela, bo prav tako pristržna in prav tako iskrena, kot so bile ostale in tako kot vsi najbližji bomo tudi mi slavljenču zaželeli še vrsto uspešnih let dela na področju mariborskega visokega šolstva in javnega življenja in srečo domačega ognjišča.

Inž. Jože Butinar se je rodil pred 50 leti v Trstu. Osnovno in srednjo šolo je dočrtil v Mariboru, kamor so se morali preseliti njegovi starši po prvi svetovni vojni. Diplomiral je na agronomski fakulteti v Zagrebu leta 1936, vendar je zaradi svoje pripadnosti naprednemu gibanju ostal dalj časa brezposeln. Med vojno je živel v Zagrebu, kjer se je od samega začetka vključil v delo NOB, leta 1944 pa je bil izvoljen za sekretarja III. rajona MOOF v Zagrebu.

Po osvoboditvi je opravljal vrsto odgovornih funkcij v kmetijskem šolstvu in upravi. Posebno pomembno je bilo njegovo delo pri izvajanju agrarne reforme. V času, ko je vodil Kmetijsko srednjo šolo v Mariboru, je bil eden izmed najbolj zaslužnih ljudi, ki so tej ustanovi prinesli mesto v vrsti najvidnejših institucij v kmetijskem šolstvu pri nas.

Ko je jeseni 1960. pričela z delom Višja agronomska šola v Mariboru, so inž. Butinarja imenovali za njenega prvega direktorja. Prav pri organizaciji Višje agronomske šole je slavljenec dosegel nemara največji uspeh sploh. Pod njegovim vodstvom si je šola v teh nekaj letih delovanja pridobila nedeljena priznanja, saj izobražuje kadre, ki

povsem zadostujejo potrebam našega kmetijstva in imajo v skladu s študijsko reformo dokaj specifično, predvsem praktično obelježje. Razen položaja direktorja opravlja inž. Butinar tudi funkcijo predavatelja predmetov Agrarna politika in Ekonomika. Nam, ki je na nas prenašal svoje obširno znanje in realne poglede s področja teh dveh predmetov, se zdi, da je pri vsakem predavanju žarela iz njega njemu lastna prizadevnost, volja in izkustvo. Želimo mu še vrsto uspešnih let!

PROJEKT – NIZKE GRADNJE

Ljubljana, Parmova 33-III,
tel. 32-029

Izvršuje projektne naloge
za ceste, mostove,
vodovode, kanalizacije,
hidrocentrale, melioracije,
regulacije, pristaniške
zgradbe, visoke zgradbe.

ENOTNA IZOBRAZBA PEDAGOGOV

V preteklem letu je bil sprejet sklep o ukinitvi učiteljskega, ki je bilo doslej najširša pedagoško-vzgojna ustanova. Pri tem pa so nastopile nekatere težave organizacijskega značaja in osebna nasprotovanja.

Rezultat opazovanja in proučevanja vzgoje na osnovni šoli je dejstvo, da učitelj s sedanjo izobrazbo ne zmora nuditi učenca zadostljivega znanja. Osnovni šoli bi bilo potrebno dati učni kader, ki bo lahko tehtno posredoval strokovno znanje in znal uprati metode modernjšega pouka. Prva šolska ustanova, ki je rezultat teh dognanj, je Pedagoška akademija v Mariboru.

Nastala je pred dvema letoma in ima za sedaj organizirano le prvo stopnjo študija. Vpisni rezultati kažejo, da čedalje bolj raste zanimanje zanj tudi med gimnazijci in tistimi, ki so končali razne srednje strokovne šole.

Z ozirom na to, da predvidevajo ukinitve učiteljskega, je potrebna nova organizacijska oblika visoke pedagoške šole. Za zdaj mnogi pedagogi sami še niso uvideli, da raznoliki predmetniki na višji stopnji osnovne šole zahteva specializacijo študija, da pa je za nižjo stopnjo potrebna prav takšna mera znanja. Pojem enorazrednega pouka, ki ima za vzgojo učiteljskih kadrov poseben oddelek na PA v Mariboru, zasluži enakovredno obravnavo kot drugi oddelki, obravnavati ga moramo kot posebnost, ki zahteva širše in resnejše delo.

Seveda pa je zaenkrat še zelo kočljivo vprašanje, kako tudi v praksi poenotiti izobrazbo pedagoških kadrov. Samo v mariborskem okraju primanjkuje 931 učiteljev in akademija bi lahko dala toliko kadra šole v nekaj letih. Medtem bo veliko učiteljev upokojenih, vsi tisti, ki bodo ostali, bodo še vedno le učitelji s srednješolsko izobrazbo. Če se možnosti strokovnega izpopolnjevanja le-teh ne bodo razlikovale od možnosti rednih študentov (če ne bodo imeh posebnih ugodnosti), potem je jasno, da osnovna šola še precej časa ne bo reformirana. Razliko v izobrazbi učitelja – absolventa srednje šole in učitelja – diplomanta akademije, bo treba čimprej odpraviti, ali pa vsaj zmanjšati. Veliko odgovornost bi lahko prevzel na ramena občine in omogočile razne seminarje, predavanja in tečaje.

Vsa poročila in pogovori o Pedagoški akademiji v Mariboru govorijo, da druge stopnje še ni. Zato ne gre prezreti dej-

stva, kaj bo, ko ne bo več učiteljskega, akademije pa še ne bo. Dokler ne moremo formirati druge stopnje, bi ne smeli ukinitvi srednje šole, ki zaenkrat daje največ kadrov za vzgojo v osnovni šoli. Najprej je treba zagotoviti nemoten priliv novih kadrov (iz akademije) in šele potem popolnoma ukiniti učiteljske.

Prav gotovo je eden važnih in poglavitnih razlogov, da Pedagoška akademija ni mogla napredovati pri svojem razvoju, vprašanje denarnih sredstev. Pedagoška akademija kot prva v Sloveniji ne

sme do 1965. leta predložiti republiške-mu skladu za šolstvo zahteve za investicijo izgradnje novega poslopja. To je bil pogoj ob ustanovitvi. Če je tako, potem bo postalo delo v prostorih, kjer so hkrati tri šole, precej težje in verjetno manj plodno, kot bi želeli. Prav tako je finansiranje iz republiškega sklada skromnejše kot drugod (v preteklem letu so znašali prispevki: SRS 24,097 milijonov Maribor 21 milijonov, Murska Sobota 1,8 milijona. Kaže torej, da je Maribor finančno izredno obremenjen pri formiranju visokošolskega središča, ki pre-rašča ne samo okrajne, temveč tudi republiške meje.

Skrb za rast akademije je obenem tudi skrb za reformo pedagoških kadrov pri nas. Osnovni šoli, ki je temelj izobraževalnega procesa, smo s tem posvetili dovolj pozornosti.

M. Prašnicki

Mariborske višje šole v sodelovanju

Mariborske višje šole so tesno povezane z ostalimi šolami in fakultetami. Z njimi izmenjujejo izkušnje in razpravljajo o skupnih problemih.

Na Višji tehniški šoli imajo stike z ustreznimi fakultetami v Ljubljani. Predstavniki imajo redna posvetovanja o študijskih programih za I. stopnjo, na katerih obravnavajo predvsem zbiranje programov na I. stopnji in na višji šoli in razpravljajo o prehodih študentov na drugo stopnjo. Študentje Višje tehniške šole lahko prestopajo na ustrezne ljubljanske fakultete v glavnem s istimi pogoji, kot jih imajo ljubljanski študenti. Najtesnejše stike ima šola predvsem s Fakulteto za elektrotehniko, s katero so na skupnem posvetovanju ugotovili, da industrija vsekakor potrebuje inženirje prve stopnje ter razpravljajo o najprimernejšem načinu študija. Aktivno tudi sodelujejo v skupnosti slovenskih visokošolskih zavodov ter z višjimi šolami na Reki, v Splitu in Osijeku, razen tega pa ima še posebne stike s stomatološkim oddelkom medicinske fakultete v Ljubljani. Član stomatološke šole v Mariboru je član fakultetnega sveta ljubljanske fakultete, prav tako pa je profesor stomatološkega oddelka v Ljubljani član sveta VSS. Skupno z ljubljansko fakulteto izdaja VSS list »Medicinski razgled«.

Višja ekonomsko-komercialna šola v Mariboru je članica združenja »Viših škola ekonomskog smeras«, ki ima sedež v Beogradu. Združenje skrbi za medsebojno izmenjavo mnenj in rešuje podobno problematiko, kot jo imajo tovrstne šole. Na medsebojnih posvetovanjih razpravljajo o metodah predavanja ter o učnih programih. V okviru združenja sodelujejo tudi študenti, ki so se udeležili posvetova-

nja tovrstnih šol v Dubrovniku. Šola sodeluje z varaždinsko komercialno šolo in s podobno šolo v Puči, prav tako pa je tudi članica skupnosti visokošolskih zavodov Slovenije. Vzpostaviti namerava stike s podobnimi šolami v inozemstvu in to posebno s Hochschule na Dunaju, s katero za turizem v Bernu in s podobnimi šolami v Kölnu, Frankfurtu in Hamburgu. Imeli so že stik s študenti iz Greenwicha, s katerimi so nameravali napraviti izmenjavo študentov.

Sicer pa je šola članica skupnosti visokošolskih zavodov Slovenije in sodeluje s podobnimi šolami v naši in sosednjih republikah.

Najboljše odnose ima Višja pravna šola s Pravno fakulteto v Ljubljani, saj jim je uspelo študijski program skoraj popolnoma izenačiti ter tudi olajšati prestop na drugo stopnjo. Obe šoli si priznavata vse izpite in omogočata študentom vpis na eno ali drugo šolo.

Pedagoška akademija ima s šolami enake vrste podobne stike kot ostale šole. Največ sodeluje ljubljansko Višjo pedagoško šolo.

Slabše stike pa imajo z drugimi šolami študentje, ki sicer res že precej sodelujejo pri tem vzpostavljanju stikov, vendar še vse premalo; uprave šol oziroma profesorji jih močno prekašajo. To sodelovanje med študenti je treba mnogo močnejše razviti, ker bomo lahko le tako odstranili nasprotja, ki se še včasih pojavljajo med fakultetami in med višjimi šolami.

Tudi to se zgodi

Tole bi lahko imenovali žalostno-smešno zgodbo s srečnim koncem. Sodila pa bi ta zgodba na predzadnjo stran našega tednika, če ne bi bila preveč resnična.

S. R., študenta II. letnika FNT, so počasi začeli boleti zobje. Po krajšem odlašanju in premišljevanju je odšel v neko zobno ambulanto v Ljubljani, ker je postalo le prehujo in se mu je zazdelo izdrtje zoba, v vsej svoji grozotnosti, odredilno. Sedel je v čakalnico, oddal zdravstveno knjižico in prišel na vrsto (tudi to se zgodi!). Dobil je injekcijo in spet sedel v čakalnico, da bi le-ta »prijela«. Tada pa se je zataknilo. Vsemogočna administracija je ugotovila, da s študentovo zdravstveno knjižico nekaj ni v redu: manjkal je kartonček, vložek, ki so jih zdravstvene knjižice dobile letos. Lahko si tudi brez knjižice »postrežena«, se pravi deležen zdravstvenega varstva — v našem primeru izdrtja zoba — seveda za gotov denar. Tega pa naš študent 28. v mesecu ni imel, ker je pač študent. Tako so ga odslovili in mu dobrohotno svetovali, naj si uredi zdravstveno knjižico. Nasvet je bil vsekakor koristen, a ubožec se še zahvaliti ni mogel zanj, ker je injekcija med tem prišla, mu omrtvila jezik in potegnila usta na eno stran. Tako je odšel z zobom in injekcijo pred skozi vrata. Od nekega se mu je utrnula odredilna misel: poizkusimo na Zavodu za zdravstveno varstvo študentov. Tu se je zobozdravnik najprej razjezil (pa ne na študenta) potem pa se nasmehnil ob študentovi tragični mimiki (obraz je še vedno vleklo na eno stran) in trpina z dvema potezoma rešil nesrečnih škrib. Študent je obljubil, da se bo po praznikih vrnil s potrjeno knjižico, da bodo mogli izstaviti račun. Verjamem, da se bo vrnil — samo prej bo imel še nekaj potov, da vse uredi, ker ni iz Ljubljane, ampak iz Dja-kovice.

Zgodba se je pripetila letos 28. novembra. Če je bil kak detajl bolj smešen, kot sem zapisal, ali če je bilo še kaj več po-

tov vmes, mi prosim oprostite. Pričujejoče zgodbe mi ni pripovedoval prizadeti študent, ampak zobozdravnik na ZZVS, medtem ko mi je vrtal po zobeh.

Zakaj sem to napisal? Ne, nočem razpravljati o zdravniški (zobozdravniški) etiki v prvi ambulanti (bolečine, delni poseg, ki je bil spet zvezan z bolečinami, in odslovice). Tam se lahko skrijejo za frazo: predpis je predpis in že zrecitirajo traktat o samofinansiranju in delitvi osebnega dohodka. Problem ima še drugo ost: v navodilih v zdravstveni knjižici beremo:

Cl. 3. Ob uveljavljanju zdravstvenega varstva mora imetnik zdravstvene izkaznice dati overiti podatke o zaposlitvi zavarovanca, če je prejšnja overitev starejša od 30 dni.

Študent preživi 10 mesecev na leto izven domačega kraja, v našem primeru izven domače republike. In ta primer nikakor ni osamljen. Komplikacije v zvezi z gornjim členom so jasne in jih ni treba posebej razlagati. Člen 5. istih navodil stvari bistveno ne izboljša.

Glasi se takole:

Če je imetnik zdravstvene izkaznice izven sedeža organizacije ali ustanove, ki bi mu morala overiti podatke o zaposlitvi, lahko izjemoma uveljavlja zdravstveno varstvo s potrdilom o zaposlitvi, ki ga priloži zdravstveni izkaznici.

Namesto knjižice potujejo po pošti potrdila. Sreča je samo v tem, da vse zdravstvene ustanove ne ravnaajo tako kot bi »morale« in dajo bolnikom koristi prednost pred svojo.

Dovolite, da spet ponovim refren, ki ga uporabljamo študentje že vrsto let in mi že počasi preseda, ker ne najde odmeva:

Potrebujemo zdravstveno zavarovanje za študenta kot študenta, v kraju študija in ne v kraju prebivališča staršev; enako, enotno in popolno za vse, da bo študent s študentsko zdravstveno knjižico deležen brez zapletljavega zdravljenja ob vsakem času in v vsaki zdravstveni ustanovi.

Andrej Baraga

Kolegi jo poznajo kot vsestransko športnico (ZSD Maribor) pa tudi kot mladinsko funkcionarko. Devetnajstletna BRIGITA ZUPANČIČ je bruculja na Višji stomatološki šoli v Mariboru.

— Zakaj si se odločila za študij na Višji stomatološki šoli?

— Po maturi sem znanca vprašala, katero šolo mi svetujejo. Sicer pa sem se za VSS odločila predvsem zato, ker je šola v Mariboru, pa tudi tovrstni študij me veseli.

— Nameravaš po končani prvi stopnji nadaljevati s študijem v Ljubljani?

— Seveda si tega močno želim. Glavno besedo pri odločitvi bodo imela finančna sredstva. Videla pa še bom, če mi ne bo študij sam delal preglavic.

— Kako je z literaturo, potrebno za študij?

— Pri nabavljanju literature sem imela precejšnjo srečo; med absolutkami mi je uspelo »naloviti« vse potrebne knjige in skript. Druge kolegice so imele manj sreče, saj je veliko izmed njih ostalo brez marsikaterih prepotrebnih knjig in skript.

Razgovor ob dveh

— Kakšen je tvoj delovni dan?

— Precej enoličen: predavanja — študij — vaje — privatno življenje.

— Kdaj predvidevaš, da boš napravila svoj prvi izpit?

— Prvi izpit — kemijo — bom opravljala ob koncu decembra ali morda v začetku januarja. Če ga pa bom naredila, je še veliko vprašanje.

— Boš imela tremo?

— Kdo je pa ne bi imel, posebno pri prvem izpitu!

— Se že pripravljaš nanj?

— Za sedaj le še »psihično«, začela sem namreč prelistavati skripta in knjige. Vem, da je to še daleč od sistematičnega študija, kakršnega sem si sama zamislila.

— Ali imate pri vas pogoje za vpis v drugi semester?

— Na vsesplošno žalost: da. Pogoji so predmeti prve skupine: fizika, kemija in biologija in še normalna morfologija.

— Kaj pa vaje? Ali ti koristijo pri študiju?

— Na šoli dajejo velik poudarek prav vajam, tako da jih imamo za skoraj vsak predmet. Vsekakor mi pri študiju zelo koristijo.

— Kako si se vživela v študentovsko življenje?

— Za sedaj se šele vživljam. Sem pa nekoliko razočarana; ko sem hodila v gimnazijo, sem si predstavljala, koliko prostega časa bom imela kot študentka. Sedaj pa vidim, da sem še veliko bolj obremenjena kakor včasih v srednji šoli.

B. MAKSIMOVIČ

● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI

KAJ LAHKO ZAHTEVAMO OD SREDNJEŠOLCEV?

Med neko gledališko predstavo me je prijatelj sunil in mi šepnil: »Poglej tiste-ga v tretji vrsti, na tehnično hodi.«

Takrat sem se nasmehnil, kajti običajno je veljalo, da se dijaki srednje tehnične šole niso mnogo zanimali za kulturo, medtem ko se gimnazijci niso najbolje znašli v svetu tehnike.

Toda ko opravilo maturo in začno misliti o nadaljnjem študiju, se dijaki z gimnazije zaskrbijo vprašujejo: »Kaj zdaj? Kako se bom znašel na študiju tehnike, ko je moje znanje vendar precej drugačno od znanja tehnika...?«

Vprašanje, kako uspevajo na fakulteti gimnazijci in kako tehniki, je res zanimivo, zato smo se sklenili pogovoriti o tem z dekanom Fakultete za naravoslovje in tehnologijo prof. inž. Kuljšem in dekanom Fakultete za strojništvo, prof. inž. Struno.

Prof. inž. Kuljši mi je na zastavljeno vprašanje odgovoril nekako takole:

»Delati primerjavo med dijakom z gimnazije in srednje tehnične šole je vsekakor težko, saj je kvaliteta odvisna prvenstveno od dijaka samega, pa tudi gimnazije so danes tako heterogene, da o enotni gimnaziji sploh ne bi mogli govoriti. Če pa vzamemo za merilo lik, ki naj bi ga dala srednja tehnična šola in ki naj bi ga dala gimnazija, sodim, da postane gimnazijec vsekakor drugačen strokovnjak, saj ima občutno širše obzorje.

Neko razliko med študijem lahko opazimo šele po prvi stopnji, ko gimnazijec s svojim širšim obzorjem nehoti laže dejema snov.«

»In kakšno je vaše mnenje o kadrih, ki vam jih dajejo srednje šole?«

»Predvsem pogrešamo pri srednješolcih, ne oziraje se na to, ali so z gimnazije ali s srednje tehnične šole, popolno obvladaje osnov.

Vzemimo primer. Nekoč sem na izpitu vprašal študenta, ali se ena tretjina da deliti z dvema tretjinama. Nekaj časa je razmišljal, potem pa mi je odgovoril, da se ne da!!!

Seveda s takšnim študentom ne moremo govoriti naprej!

Mnogokrat opažam tudi, da se študentje ne napačno učijo, da se neko snov naučijo na pamet, ne da bi jo dojeli. Takšen način študija je na žalost ukoreninjen v srednji šoli in bi morali z njim čim prej opraviti.«

Odgovor prof. inž. Strune, dekana na fakulteti za strojništvo, ni vseboval bistvenih razlik.

»Ko pridejo tehniki na našo fakulteto, se mnogokrat varajo, ko mislijo, da določene predmete že obvladajo. Seveda se njihovo enciklopedično znanje bistveno razlikuje od snovi, ki bi jo slišali, če bi obiskovali predavanja, vendar to običajno opazijo šele na izpitu.

Drugače pa sem mnenja, da se, če vzamemo povprečje, dijaki z gimnazije za študij nekoliko bolj zavzemajo, ker je snov za njih nova.

Če pogledamo številke, je stanje takšno: V študijskem letu 1961/62 se je vpisalo na našo fakulteto 91 slušateljev z dokončano srednjo tehnično šolo, 72 z dokončano gimnazijo in 15 slušateljev z nepopolno srednjo šolo.

Od tega je prišlo v prvi letnik druge

O PRAVILNIKU MO NA EKONOMSKI SREDNJI ŠOLI V KOPRU

Zapisane dolžnosti

Pred nedavnim smo se pomenkovali s predsednico mladinske organizacije na Ekonomski srednji šoli v Kopru CVETKO PAVLIN o delu mladincev na tej šoli. Kaže, da se mladinska organizacija zaveda pomena nalog, ki si jih je zadala. ESS ima več kot štiristo dijakov, zaradi česar je bilo treba delo smotno organizirati predvsem po razredih. Na resen odnos do dela opozarja razen prizadevanja za čim boljimi uspehi tudi pravilnik za izvajanje programa mladinske organizacije, ki so ga na ESS sprejeli v začetku šolskega leta. Pravilnik je prvi te vrste na srednjih šolah v koprski občini, ureja pa idejno, kulturno, športno in ostale dejavnosti mladincev na ESS. Velja se pomuditi ob nekaterih njegovih določbah.

Takoj na začetku zasledimo ugotovitev, da je mladinec na ESS aktiven, če uspešno sodeluje vsaj v dveh oblikah dela MO na šoli, na terenu oziroma če se uspešno udeležuje v kak drugi družbeno politični organizaciji.

Idejno vzgojno delo se odvija v marksiističnih krožkih in v klubih OZN. V marksiističnih krožkih, ki delajo po letnikih, se dijaki seznanjajo z osnovami dialektičnega materializma. Naj poudarimo, da pripravljajo predavanja sami pod strokovnim vodstvom profesorjev. V klubih OZN, ki so organizirani po razredih, se udeležuje več kot 300 mladincev. Klube vodijo razredni predstavniki, pri čemer jim nudijo pomoč razredniki. Delo v marksiističnih krožkih in v klubih OZN poteka v obliki predavanj in diskusij. Pravilnik izrecno določa, da morajo dijaki sodelovati v diskusijah, se pripravljati na predavanja in javno nastopati.

stopnje v študijskem letu 1963/64 38 slušateljev s TSS (41 odstotkov), 25 slušateljev z gimnazije (34 odstotkov) in 9 z nepopolno srednjo šolo (60 odstotkov).

Številke sicer kažejo v korist tehnikov, zato pa opažam pri gimnazijcih nekoliko boljši uspeh.

»Kakšno je vaše mnenje o srednješolcih?«

»Predvsem jim manjka trdno znanje realij (matematika, fizika, kemija) in celo jezika. Bolezen vseh pa je, da nimajo znajo osnov.

V srednji šoli bi profesorji morali odločno zahtevati brezhibno znanje osnov, namrečno, da bi se s pogostim individualnim širjenjem učnega programa izgubljali v malenkostih.

Mnenje obeh dekanov o dosežani obliki mature je enotno: »Matura mora biti pregled kompleksnega znanja. Dokler to ne bo, bo znanje dijakov slabo, ker se bodo učili le »od danes na jutri«, medtem ko je pri starem načinu mature dijak vedno moral misliti na to, da bo matura pregled doseženega znanja, kar ga je spodbudilo k resnejšemu delu.«

-mar

DOPISNIKI

Izpit iz izvenšolske dejavnosti

Železniška industrijska šola v Mariboru je najstarejša tovrstna šola v Sloveniji; ustanovljena so jo že leta 1936. Razen tega pa je tudi ena izmed najboljših industrijskih šol pri nas, saj kadre, ki jih daje ta ustanova, povsod cenijo. ŽIS je delavska šola, »...in mi smo na to ponosni, saj je osnovni činitelj pri našem gospodarskem kakor tudi političnem razvoju — delavec« — je dejal ravnatelj Danilo Kraigher. Vodstvo šole se zaveda, da mora svojim gojencem nuditi čim širšo in vsestransko poglavitno izobrazbo, da bodo pozneje lahko uspešno vodili našo gospodarsko politiko. Tovariši Kraigher je poudaril, da učitelj nima pravice zmanjševati duševne hrane učencu in mu jo mora nuditi v tolikšni meri, kolikor je učenec želi in kolikor je lahko sprejme, čeprav pa je to, z ozirom na omejen učni program, silno težko delo.

Vodstvo šole in mladinska organizacija skušata gojence privabiti tudi k sodelovanju pri izvenšolskem delu. »...Da bi jim ne bilo dolgčas. Dolgčas pa je osnova neuspehov in celo huliganstva,« je povedal tovariš ravnatelj. Na šoli gojijo razne športe, imajo radioamaterski, fotografski, recitacijski in literarni krožek. Aktivni so tudi glasbeniki, šahisti, kinooperaterji itd., zato nas niti ne preseneča, da je ZM Železniške industrijske šole najboljša mladinska organizacija v občini Maribor-Tabor. Novost, ki pa je morda nikjer drugje ne srečamo: učenci delajo ob zaključku krožkov tudi izpite o izvenšolskem delu. Tako dobi dijak, ki je obiskoval kinooperaterski krožek, po tem izpitu naziv kinooperaterja ali radioamaterja, če je obiskoval radioamaterski krožek itd.

Večina gojencev ŽIS stanuje v internatu. Od začetka sta imela šola in internat isto vodstvo, pozneje pa je internat postal samostojna ustanova in je dobil tudi svojo upravo. Se vedno pa šola in internat med seboj tesno sodelujeta.

Nov problem je nastopil, ko je internat izgubil prostore, ki jih je imel v najemu, in ko so mu odvzeli ekonomijo, kar je pomenilo prvi korak k podražitvi in verjetno marsikdo ne bo mogel kriti stroškov vzdrževanja.

Vodstvo ŽIS poskuša svojim učencem tudi v tem oziru pomagati, vendar pa vseh problemov samo tudi ne more rešiti.

Ravnatelj Danilo Kraigher je močno obsodil mnenje, da je šola le izobraževalna, ne pa tudi socialna ustanova: »Šole, kakor tudi internati morajo biti tudi socialne ustanove, ker nikakor ne more biti socialna ustanova ena pisalna miza na občini ali okraju.«

L. ZMAVC

D. MIROSIČ

TRIBUNA STRAN 5

KNJIŽEVNE REVIJE

Enajsta številka problemov

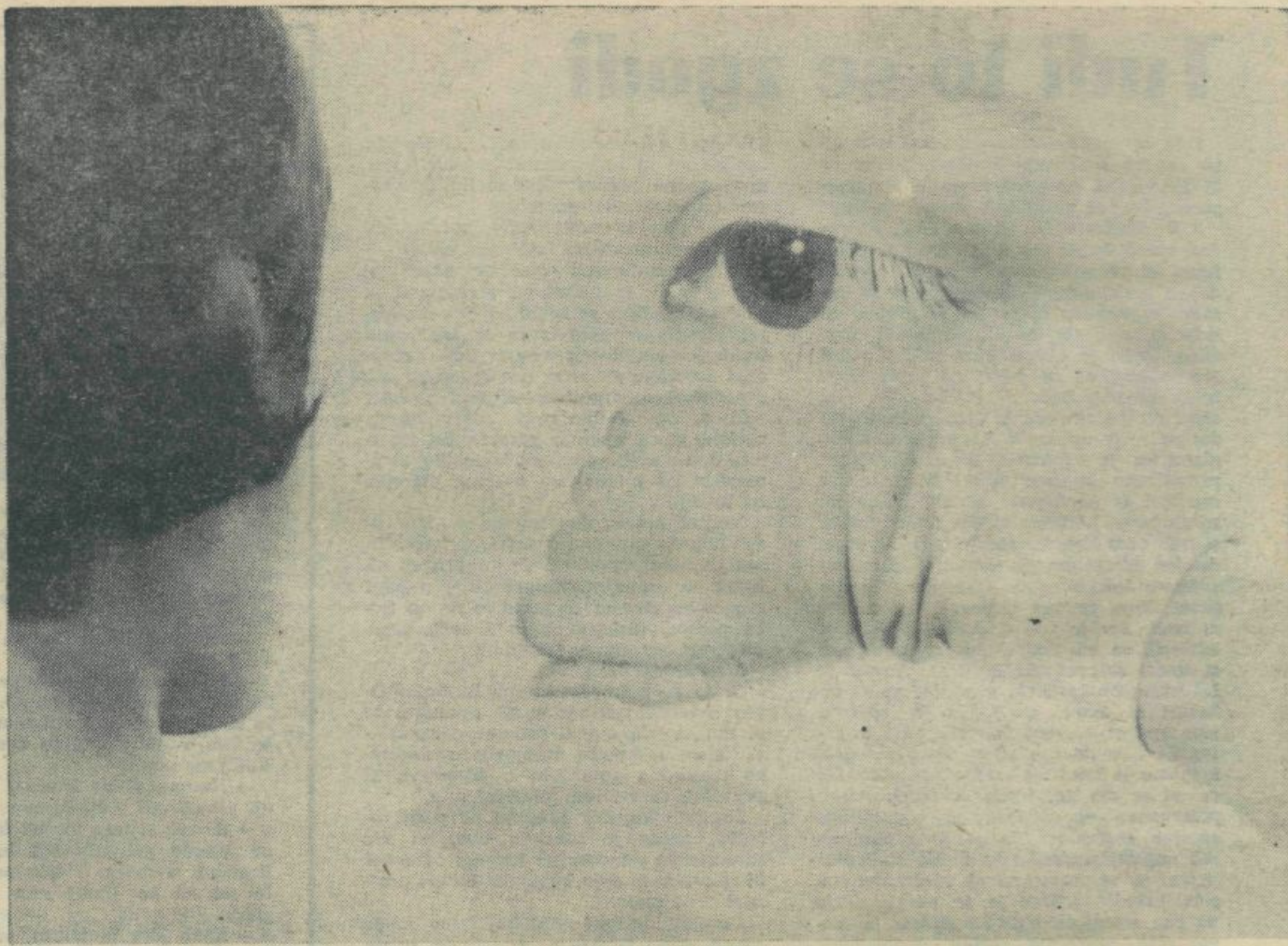
Odkriva se po neizrazitosti, ki prevladuje v devetih desetih natisnjenih prispevkih. Imenoma bi jo: neizrazitost objektivistične, kronistične, poročevalske, anketne, diagramske, brezproblemske sorte. Vse, kar je napisanega — mogoče prav z izjemo tiste desete desetine — je morebiti objektivno nadse resnično, morebiti sploh ne trpi nikakega ugovora, je pa vendar tako neizdiferencirano, brezosebno, žurnalistično in tako ozko po svoji problematiki, da je že kar neproblematično, tako, da človek skorajda ne ve, kaj bi z vsem tem počel. Saj niti pravega utisa ne zapusti v njem, kvečjemu zadovoljenost in mogoče še lenobno, prestro zadovoljstvo, češ, zdaj sem obveščen o skoraj vseh dogajanjih na tem ljubem planetu, pomirjen sem, nekaj malega sem se izobrazil, se prepiral, da se nič prečega, nič vznemirljivega, nič usodnega ne dotika mojega življenja. Zdaj se torej lahko mirno posvetim pusti in ponavljajoči se vsakdanjosti in njenim problemom. One druge probleme (širše, splošnejše, usodnejše itn.) pa naj kar lepo rešujejo tisti, ki se na to spoznajo.

Zadnja številka Problemov je karseda pomirjevalna, neke vrste uspavalno sredstvo je; bolj malo problemska, drobnjakarska. Moram pa reči, da nadse studiozno načtenja in analiza, se prereka, dokazuje in dimenzionira tiste probleme s stranskega tira. Tu imam v mislih predsem članka o »saganovščini«, ki pa sta me — razen Patrujujeve ocene pesniških zbirk Strniše in Tauerja — edina v številki prislila k razmišljanju.

Proza Branka Hofmana »Pogrebščina« — umetelno konfuzna, na nekaterih pasusih že kar banalna naturalistična, druge spet vsiljivo poetična — se mi zdi idejno premalo izdiferencirana, da bi lahko bila bogve kako zanimiva. »Intendant Cirila Matevžica Haceta je ljudska povest iz zadnje vojne, povrhnja, malce hudo-mušna pa neposredna, pripoveduje same že znane resnice v stilu »sopotnikov slovenske modernex« — še kar spretna fabulistica, ampak današnji malo manj ko čisto nepotrebna. Pesmi objavlja šest avtorjev; nobeden nobene posebno pretresljive (relativno najbolj zanimive so pesmi Maje Tul). Kristina Brenkova je poročevalka, prevod reprezentančno iskreno preproste autobiografije Matka Hlmeta. Zlaga Knap na poučen — podprt s primeri iz vsakega njenega življenja — način razlaga teorijo sistemov. Zoran Jelenc piše pol esejistično pol novinarsko reportažo o psiholoških vidikih demokracije in humanosti v naši osemiteti, kjer se omejuje predvsem na napake, ki jih delajo učitelji in profesorji, pripominja pa, da tudi učenci in starši niso brez napak. Specializirano sociološko razpravo »Sociologija, družbena zavest, politika« je uredništvo objavilo Jerzyju J. Wiatru. Z anketo — brez zaključkov — »Radio in poslušalci« so se ubadali sodelavci Inštituta za sociologijo pri ljubljanski univerzi. Anketa bo mogoče za strokovnjake kot gradivo zanimiva.

Navsezadnje je treba vendarle omeniti še tista dva prispevka o »saganovščini«. Matjaž Kmeč duhovito razkrinkava mentalno nedonošenost in odsotnost duha, ki bi presegal mlačno seksualno razdraženost junakov iz knjig, ki sta izšli v zbirki »Pota mladosti« pri MK (Elza Budau, Diagram neke ljubezni, in Marlena Humek-Pehani, Deklice na potepu). Kjer pa bi Kmečlov kritični vročni venec moral prispeti do svojega križa, ga enostavno zmanjka in avtor nas nekako prepriča, da sta knjigi daleč od umetnosti, dasiravno so močni tudi umetniški teksti — čisto erotično-seksualno vsebino, da pa mora biti avtor pronicljivejši in da mora globlje prodreti v korenine fenomenu, ki sta pa naši pseltelci pobirali le od zunaj. Prejšnji, zares zabaven duhoviti argument se spreverja v aristokratski očetovski-profeski odnos, ki najbolj večje operira ravno s splošno (ne)znanimi apriorizmi.

Dosti bolj učen pa dosti manj duhovit (pa v sodbah ramolotko oprijem) je članek Janeza Doklerja (Anatomija »saganovščine« in »pota mladosti«), ki dokazuje vneto in navidez studiozno, kako se tudi Breda Smolnikarjeva s svojo knjigo »Otročki, življenje teče dalje vključuje v »saganovški« način doživljanja in transformiranja sveta, čeprav ga v določenih ozirih še prehaja. Za to dokazovanje, ki vsebuje eno samo porabnost — da namreč vnaša v slovensko publicistično terminologijo novo kategorijo: »saganovščina« — potrebuje Dokler slabih deset strani. O literarni, se pravi konkretni komunikativnosti teksta, pa ni porabil mnogo besed; očitno se mu ne zdi preveč pomembna. Člankarju se tudi ne zdi pomembno določene raziskati, koliko ima knjiga sploh povedati tisti vrstni bralce, ki niso obteženi s tako lascivnostjo in takimi kompleksi ko junaki iz sveta Smolnikarjeve in ki so s čudno infantilnimi malomeščanskimi — pa v knjigi tako jasno deklariranimi — željami že opraviili, in ki jih Smolnikarjeva ne uspe prepričati, da gre za neko normalno (in ne patološko) človeško stisko. Koliko pa ta knjiga gre oziroma ne gre v okvir »saganovške« proze, se mi zdi več ali manj ne-bistveno. Važno je, koliko gre oziroma ne gre v svet našega konkretnega bivanja. A.I.

Študentje in kultura

Problem kulturne politike je kljub svoji dokajšnji popularnosti v jugoslovanskem družbenem življenju za nas študente nekaj povsem novega. Vendar pa je novo pri tem le to, da si vprašanje študentske kulturne politike mi sami prvič zastavljamo; problem sam pa je star že vsaj toliko, kolikor »posebni stan« v družbi — študentje.

Kaj naj razumemo pod študentsko kulturno politiko? Prav ničesar drugega kot kulturno politiko nasploh, le da problem omejujemo na določeno družbeno skupino — študente. To nas naveda k upoštevanju naslednjih posebnosti: gre za ljudi, ki ne razpolagajo s pomembnejšimi lastnimi materialnimi sredstvi, so pa sposobni posegati v kulturno problematiko in jih kultura duhovno privlači, pri čemer pa so vsaj delno kvalificirani kot intelektualci. Gre za ljudi, ki so v najglobljem procesu »osamosvajanja« in zato najbolj dovzetni za vse pozitivne in negativne konsekvence določenih kulturnih idej. Vsi ti ljudje naj bi bili nosilci novih idej v borbi proti staremu in prežvelemu.

Lahko rečemo, da kulturne politike doslej sploh ni bilo. S tem ni rečeno, da ni bilo kulturnega življenja, pač pa, da se je le-to odvijalo stihijsko.

Da smo študentje v preteklih letih vendarle nekaj prispevali h kulturnemu dogajanju, gre zahvala SKUD Akademik, gre mu pa tudi zahvala, da študentsko kulturno življenje ni doseglo stopnje smotnosti, niti ni nudilo možnosti, da bi se lahko v njem izrazilo bistvo mladega intelektualca.

Adute naše kulture danes predstavljajo: oba pevstva zbora, folklor in zabavni orkester z zabavnim zborom. »Vinko Vodopivec«, »Tone Tomšič«, »France Marolta«, so danes v slovenskem kulturnem življenju že dokaj popularni ansambli.

Kaj pa Akademik? Nespametno vprašanje! Akademik — to je administrativna pisarna umetniških skupin, ki se imajo za svoje konstituiranje in umetniški nivo zahvaliti predvsem same sebi! Če upoštevamo to dejstvo, potem lahko ime Akademik iz našega razpravljanja gladko izustimo. Pa ne! Akademiku vendarle ne gre odrekat vloge, ki jo je odigral v študentskem kulturnem življenju kot njegov usmerjevalec, čeprav je to usmerjanje daleč od vsake kulturne politike.

Da ima Akademik vsakdanja politika zelo malo zveze s kulturo in da je njegova kultura daleč od vsake načrtnice politike, kaže dejstvo, da mu je v desetih (baje slavnih!) letih obstoja uspelo aktivirati bore nekaj sto študentov od več desetisočev, kar se jih je v desetih letih potikalo po ljubljanski univerzi.

To je žalostna bilanca, bi pa jo bo kdo opravičeval s tem, da se je v tem času vendarle formalno nekaj »elitetnih« umetniških skupin. Čeprav je že v jugoslovanskem, še posebej pa v internacionalnem merilu »elitnost« teh grup sila dvomljiva, pa se moramo vendarle strinjati s tem, da so takšne umetniške skupine za slovesne kulture in študentov neprecenljive vrednosti.

Člani naših umetniških skupin sami pa nam bodo vedeli povedati, koliko je Akademik kot usmerjevalec našega kulturnega življenja prispel k temu, da bi te skupine lahko dostojno reprezentirale slovensko univerzo.

Ali je vzdrževanje reprezentančnih umetniških skupin osnovno in morda edino poslanstvo SKUD? Temeljna naloga vsake kulturne institucije je popularizacija kulture in kultiviranje ljudi. To njeno vlogo pa lahko pojmuemo na dva načina: ali obdinstvo smatramo za pasivni avditorij ali pa mu omogočimo, da se v kulturno dejavnost tudi samo aktivno vključi.

Prvi način, tako imenovana daj-dam kultura, je veliko laagodnejši od drugega, se pa z drugim po uspešnosti in koristnosti za kulturno izobrazbo čim širšega števila študentov sploh ne more primerjati.

Akademik se je doslej vseskozi posluževal prvega načina in še tega sila zanikro. Dokaz: veliko je študentov, ki se jim niti ne sanja, da obstoja neke, recimo, pevski zbor z imenom »Tone Tomšič« ...

O drugem načinu, ki skuša neposredno približati kulturo in njeno problematiko študentu, pri Akademiku očitno še niso globlje razmišljali. Ta način je pri nas na sploh še neudomačen in — zakaj bi ravno študentje silili mačej?

Mislím, da bi lahko to storili prav zato, ker

SNG IZ TRSTA V LJUBLJANI

USPELA UPRIZORITEV

V času od 1. do 12. decembra gostuje v hiši ljubljanske Drame SNG iz Trsta s Shakespearovo tragedijo Othello.

Gostujoči režiser Branko Gombač je v glavnem razgibal osnovne komponente dramatičnih konfliktov, kar je posebno po zunanji, vizualni plati odrske interpretacije dalo zadovoljive rezultate. V celoti trdna in homogena podoba njegovega prizadevanja pa je nekoliko zdrsila s tega nivoja skoraj na vsi tistih mestih, kjer bi moral ostro vztrajati na uveljavljanju svojega koncepta. Možnosti, ki jih je nudilo osnovno izhodišče za gradnjo nestreotipne podobe dela, sivojestrno pojmovan protagomist Jago, so po mojem mnenju ostale le nakazane in v dobrih meri nezkoristne. Jago A. Milica je bil razpet med duhovitim sarmerstvom, burkastim machiavelizmom, banalnim intrigantstvom, brutalnim ingnorantstvom in navinim hinavstvom, ne da bi iz pojavnega kompleksnosti figure dobil razločljiv preprečevalnost metode, s katero je spravljal v smeh občinstvo (pogosti aparjeti, dvomne, drzne replike, poudarjeno zasolene šale itd.) in jo vskladal ali poistovetil s tisto, s katero je prelašal v neko vrsto Mefista, gospodarja Othellove duše in njenega vodnika v pekel gorja. V tem drugem delu samouresničevanja mu je zmanjkalo tiste intenzivnosti, ki bi z nadgradnjo metode širšega, psihološko začrtanega predznaka osebnosti vili njegovi akciji silovito sugestivno navidez neprizadete burkaste postojenja, v bistvu pa surovo prekanje, nega, brezobzirno cinična zasednina. Igra B. Lukeža kot Othella je vseskozi izhajala iz neke premalo nazven obrnjene psihološke napetosti, ki pa je bila kljub temu sposobna evocirati mnogo tiste človeško vznemirjive strasti, ki razburja in plemeniti. V odličnih trenutkih se mi zdi, da je njegovemu Othellu zmanjkalo fizične, predvsem glasovne moči za uveljavljanje sicer kultiviranega doživljanja. M. Sardečeva kot Desdemona je s poslušom zadostila vsem zahtevam subtilnega karakteriziranja. Rahlo čutna in očarljiva, preprosta v čednosti, zanosna v ljubezni, krhka v vdanosti, umirjena v pokorščini in ljubko muhasta v zavzetosti za svojo prošnjo, je znala stopnjevati svojo izpoved vse do tragične bridkosti v trenutkih plemenito sprejete konca. Z. Rodoskova kot Emilia je učinkovala nekoliko monotono, saj ji kljub kultiviranemu govoru in izrazito sugestivni pojavi ni uspelo razgibati doživljajskega loka do tistih dimenzij, ki bi bolj korupivno vključile njeno grozljivo spoznanje, obup in ogorčenje v splošen kontekst tragičnega finala. Cassio S. Starešiniča je bil ves čas razumen, jaseen in živahen, mestoma pa le nepozoren in ne preveč prizadet. To velja predvsem za tragični razplet, v katerem je njegovo sodelovanje spominjalo na pričevanje neprizadete očitve. Ostali igralci so opravili svoje delo več ali manj solidno, vendar pa večina teh interpretacij ni v zadostni meri prispevala k ustvarjanju neke globljene, analitično do kraja raziskane celote.

Scena A. Lavrenčiča verjetno ni bila prilagojena odru ljubljanske Drame, kar bi po mojem mnenju glede na število predstav in daljši čas gostovanja bilo tako potrebno kot izvedljivo. V splošnem nas je gostovanje tržaških gledališnikov prepričalo o vestnem prizadevanju vsega ansambla, uspešna uprizoritev je bila prijetna pozitivna gledališka življenja.

Dušan Jovanović

Fotoklub »Studentsko naselje« prireja svojo osmo klubsko razstavo v času od 18. XII. do 25. XII. 1963 v menzi Studentskega naselja v Ljubljani. — Svečana otvoritev razstave bo v sredo, 18. XII., ob 18. uri. Istočasno bodo tudi predvajali razstavljene diapozitive. Zvečer ob 20. uri bo imel fotoklub svojo redno letno skupščino. BARK — HOJNIK MIRO

FILM

Divje jagode

Ingmarja Bergmana smo poznali že iz mnogih filmov, ki smo jih imeli priliko videti pri nas. V vsakem izmed njih se na svoj način odraža značilen vidik njegovega bogatega ustvarjalnega dela, stališče njegove inspirirane osebnosti.

Prvo, kar je bilo srečanje s pesnikom-čarovnikom, mojstrskim ustvarjalcem čudne in opojne poletne noči, v kateri se more pripetiti vse, in v kateri se vse tudi dogaja (Nasmeh poletne noči). Predstavil se nam je že kot briljanten in duhovit analitik medsebojnih človeških odnosov v njihovem sedaj komičnem, sedaj tragičnem, sedaj zopet tragikomičnem položaju (Pouk v ljubezni, Zene čakajo). Z nič manjšo močjo nam je prikazal male ljudi in njihove skrbi, ljubezni, bolesi in razočaranja (Poletje z Moniko).

V vseh teh filmih je prevladovala v prvi vrsti iskrenost in ljubezen, s katero se Bergman ukvarja s svojimi dramskimi liki, pozornost, s katero razvija vse podrobnosti, globina, s katero prikazuje tisto človeško in življenjsko; vse kar ga teži kot človeka. Isto velja za film Divje jagode. Ob njegovem ustvarjanju se je dosledno držal tudi svojih treh načel: »Poskušaj biti občinstvu vedno zanimiv: poslušaj svojo umetniško zavest, dokler ti ta ne preprečuje, da bi dosegel lepoto kreacije; vsak film ustvarjaj, kot da je zadnji«.

Kljub vsemu pa smo v tem filmu našli o Bergmanu nekaj novega, nekaj novega o njegovem svetu in končno o nas samih.

Star, zelo star človek začena nov dan. Toda to ni niti navaden stavec niti ni njegov dan silen drugim dnevom. Ta nevsakdanost pa ni v tem, da je pred nami sam častni profesor in priznan medicinski strokovnjak, ni v tem, da ga čaka v tem dnevu sprejete največje počitnice v njegovem življenju — življenjske nagrade za svoje delo.

Ta nevsakdanost je zunanje narave: na njej gradi Bergman zunanjo vsebino svojega dela. Prava posebnost je v samem značaju starčka, človeka na koncu življenja, ki v nepovezanih slikah resničnosti in spominov ponovno doživlja svoje življenje. Posebnost je v značaju vsakega dneva, ki mu še preostane, saj je morda

DR. EVERETT HELM:

MADRIGAL

Na Filozofski fakulteti je od 13. do 15. novembra predaval ameriški muzikolog dr. Everett Helm. Ciklus predavanj je nosil naslov: Predhodniki in razvoj italijanskega madrigala. Dr. Helm je urednik vidne ameriške glasbene revije »Musical Americas«, obenem pa je komponist in glasbeni kritik. V treh predavanjih je opozoril na predhodnike in na bistvene razvojne stopnje madrigala, te renesančne glasbene oblike, ki se danes vedno bolj uveljavlja na sporednih najboljših vokalnih ansamblov svetovnega slovesa.

Oddelek za muzikologijo, ki je bil ustanovljen na Filozofski fakulteti v študijskem letu 1962/63, je že prerasel ozki okvir oddelka. V kratkem času od januarja do novembra letos je priredil celo vrsto predavanj znanih muzikologov, od katerih omenjam le Jacka Bornojfa, generalnega sekretarja Mednarodnega glasbenega sveta pri UNESCO. Naslov njegovega predavanja je bil: O glasbi kot sredstvu za sporazumevanje med narodi. Prav tako ne moremo mimo predavanja nemškega muzikologa H. H. Stuckenschmida, ki je prikazal stline značilnosti in skladateljsko delo Arnolda Schönberga.

Dokaz, da zasleduje Oddelek za muzikologijo najnovejša glasbena dogajanja, kažejo predavanja Iva Petrica: »Pro musica vitas in Milana Stibilya, ki je govoril o Varšavski jeseni; naš tržaški rojak Pavle Merku pa je predaval o sodobnih tržaških skladateljih. Prav gotovo ima največji zaslug za visoko raven vseh omenjenih predavanj predstojnik oddelka dr. Dragotin Cvetko, ki s svojimi širokimi poznanstvi pridobi odlične predavatelje.

Predavanja dr. Everetta Helma so bila zelo dobro obiskana. Njegov prijetni in zgoljen način podajanja je prepričal vse poslušalce, ki so manifestirali svoje zadovoljstvo s prisrčnim in dolgotrajnim ploskanjem. Glasbeni primerki iz italijanske zbirke plošč Storia di musica Italiana in nemške Musikhistorisches Studio der Deutschen Gramophon Gesellschaft so ga še utrdila. Slišali smo najbolj znane ansamble, ki so se specializirali predvsem na interpretacijo renesančne glasbe. Prav bi bilo, da bi te posnetke imel v svoji knjižnici tudi Oddelek za muzikologijo. Tako bi lahko podrobneje spoznali to važno razvojno obliko v zapadno evropski glasbi.

Jernej Habjančič

prav ta je že minil, važnejši pa je tudi od tistega, ki bo še minil, važnejši pa je tudi od tistega, ki bo še prišel; kdo ve, če ga bo sploh dočkal.

Prav tukaj se Bergman pogloblja v zapleteno bit »odživitega« življenja; v poetično perfekcionist, ki se v krhkih sanjarjenjih vrača in prepleta z resničnostjo; v modro blagost in razumnost, ki preveva bitje v zadnjih trenutkih življenja.

Dan poteka. Pot v mesto, kjer bo sprejel odlikovanje, mineva v nizu srečanj. Pri tem stavec opazuje ljudi od sebi. Nekateri so mladi, nekateri so v zrelih letih, nekateri so srečni, drugi zopet niso, eni žive prazno, drugi vedo, zakaj žive. Toda vsi so ljudje in prav to jih ize-naučuje. Starec spoznava, da se vsi tako različni posamezniki pravzaprav v družbi, ki jih sili v medsebojne odvisnosti, med seboj dopolnjujejo.

To je ena neobičajnih stvari tega dne, ki pa ima niz čudnih-predznakov: nepovezanih sanj, v katerih se stavec sreča s svojimi truplom, ur brez kazalcev, rezakega krika jate ptic. Vsi ti predznaki stalno opominjajo, da se bo zgodilo nekaj pomembnega. Toda ne dogodi se nič; enostavno zato, ker se izven človeka na robu življenja ne more dogoditi nič več.

Dan mine, stavec prejme odličje, mladi prijatelji, ki jih je srečal spotoma, izginejo v noči. Oni žive življenje trenutka, stavec pa ostane sam s svojimi čustvi in spoznanji.

Ves film poteka in tem nestvarnem, mozičnem tonu spominov, vtisov in poetičnih odrazov stvarstva. Film je brez zunanjih dogodkov, vse se dogaja v človeku, v globini njegove biti. Pročevanje prehojene poti, razmišljanje o njenem smislu, to je vsebina filma, ki nas sili k razmišljanju o življenju, saj odkriva trenutke, v katerih je človek najiskrenjši proti same-mu sebi. Ta trenutki so tisto neboleče in enostavno srečanje ob tanki črti, ki deli sedanjost od preteklosti, življenje od smrti.

Vse to je poetični povzetek tistega, kar sicer-prozaično imenujemo: običajno človeško življenje.

B. MAKSIMOVIC

Triglavske strmine

Po več kot tridesetih letih so zopet zavrteli Triglavske strmine. Vsekar dogodek, ki mu velja posvetiti pozornost.

Pustimo ob strani polemiko, ali so Triglavske

Dva Kohna v Mali galeriji

Mischa Kohna smo pri nas prvič spoznali l. 1961, ko je razstavljal na mednarodnem grafičnem bienalu in bil nagrajen. V ZDA ga priznavajo za eno večjih avtoritet v moderni grafiki. Od l. 1951 je predstojnik oddelka za vizualno risanje na Risarskem inštitutu v Chicagu. V Mali galeriji je razstavljal trindvajset grafik.

V Katalogu nam Carl Zirgrosser na pitjski način razlaga, »kako je Mischa Kohn dal sodobni likovni umetnosti viden in pomemben prispevek v tehničnem pogledu in kot vizualnemu sporočilu. Oblika in vsebina sta v njegovem delu enako pomembni.« Avtorja članka so »očala« kaligrafične možnosti, kakršne se odpirajo ob risanju po plošči z lepilno »tekočino, ki je ključ k procesu akvatinte s sladkorim nanašanja« itd. Zelo modro. Malo nerodno je le to, da o njegovi umetnosti žal nič ne izvemo, prej se nam dozdeva, da gre za uglednega kemika, ki je izumil nekaj novih preparatov. Vendar Kohn ni tak, kot bi ga rada naredila te vrste reklama, ki se po načinu pisanja katalogov včasih prav nič ne loči od pojasnila, kakršnega dobro organizirana trgovska mreža priloži prodanemu sesalcu za prah. Gre za izredno senzibilnega, raztrganega, obenem pa duhovitega umetnika.

Na primer vsa ta plejada prednikov in generalov, ki jih razstavlja (ali so predniki sploh kakšni predniki, če niso bili generali). Vemo, da se ameriška zgodovina začena z ladjo May

strmine res prvi slovenski igrani film (o tem bomo pač lahko bolj sodili takrat, ko si bomo ogledali tudi Ravnikov film V kraljestvu zlato-roga), pa spregovorimoraje kaj o filmu samem in o torkovi premieri.

Film je posnel Metod Badjura, zmontirala ga je njegova žena Milka Badjura (menda kar na kuhinjski mizi!), zrežiral ga je Ferdo Delak, igrali pa so Pavla Marinkova, Miha Potočnik, Uroš Zupančič, Cerar — Danilo in drugi. Prisrčno zgodba o dveh ljubeznih vaškega fanta, o ljubezni do dekleta in ljubezni do gora, z vsem tistim, kar se vmes naplete, do posrečenega zaključka vrh Triglava, kjer se nazadnje vse lepo uredi, je pripovedovana preprosto, pa zato dovolj tekoče in razgibano, da se gledalec niti trenutke ne dolgočasí. Ob vsem tem pa so avtorji pokazali tudi izvirno domišljijo, saj je prizor s koso in srpom kot simbolom ljubezni med fantom in dekletom lep in uspel, povrh vsega pa naravnost edinstven domislek. Nekdo mi je rekel, da je film nastal iz ljubezni do planin. Iz ljubezni je nastal vsekar, saj diha iz slehernega prizora ljubezen do našega človeka, gora, do naših narodnih pesmi. Mislim pa, da bi bilo vse to premalo, če ne bi filmu botrovala tudi tista posebna filmska žilica, vesolja do filmanja in igranja, ljubezen do filma. In to v časih, ko je vsakdo, ki je kaj dal nase, gledal na film le zviška! Prav ta njihova zanesenost, ta njihov pristni amaterizem pa je ohranil Triglavskim strminam svežino do današnjega dne. Glejmo film s kritičnim očesom današnjega gledalca, ali pa z distanco tistih trideset in nekaj let, priznati moramo, da je film prijeten, zabaven, da nas je pritegnil.

Film smo gledali v prenovljeni verziji. Tako je Brane Prestor bral besedilo, razen tega pa je Bojan Adamič za film napisal še glasbo. Meni se je zdel preveč pompozna. Saj Triglavske strmine vendar niso veličastno, monumentalno delo, ampak so nasprotno lahketen in veder film! V tem tiči tudi njihova prava vrednost, ne pa v hotenju razkazovati naše naravne lepote, ki ga (filmu v škodo) podčrta glasba. Naravne lepote, narodne pesmi itd., so lahko samo dopolnilo, bistven pa je film, njegova fabula, igra, prav predstava.

Triglavske strmine so uvrstili na spored ob priliki 70-letnice planinske organizacije. Svečani premieri so prisostvovali tudi avtorji filma, katere so gledalci po končani predstavi nagradili z dolgotrajnim ploskanjem. In še pri-pominjam, v dvorani sem zaznal enega samega fotoreporterja. Resnično škoda, zamujena priložnost se ne bo povrnila nikoli več.

Inno Paš

Dva Kohna v Mali galeriji

Flower, ko so preljubi predniki posnkali s krova in se v paradižni uniformah, s trobentami in vso drugo ropotijo postavili v vrste, da bi začeli en sam slaven pohod. In še in še so revali generali s prekrasnimi brki in se igrali ta cirkus, ki se mu reče ameriška zgodovina. Na stara leta so pa sedeli v zavilih viktorijanskih gugalnih stoli in pripovedovali povesti iz svojih generalskih časov. Take in podobne asociacije nam posreduje nervozna in zelo hitra linija (Dedovi brki) prvega Mischa Kohna.

Kjer pa gre zares, kjer gre za izpoved resnične, zdajšnje Amerike, linija sploh preneha, spremeni se v nekontrolirano, hlastno pikasto mrežo, pod katero zaslitno vso razvrzanost in negotovost modernih ljudi. Orjak iz l. 1961 predstavlja potencialno energijo človestva, prisiljenega v brezoblično gnoto, raztrganega in zjedkanega do nespoznavnosti. To Ameriko sta posredovala Evropi bolj roman in poezija, ki nam tudi pomagata, da razkrivamo osnove in izhodišča fašizma, ki se, kot ameriški roman v preteklem desetletju, danes širi v Evropi. V teh svojih preroških vizijah je Kohn najmočnejši; mislim, da se kreativno najvišje povzpne v »Vebkanus« iz l. 1959, »Prometejus« iz l. 1959 in »Orjakus« iz l. 1961. To bi bil drugi Mischa Kohn.

Nekaj grafik ima predvsem eksperimentalni in tehnični značaj in ne razgibajo toliko duhovnih plasti v človeku kot najboljši listi modernega in tudi intelektualno zelo zanimivega ameriškega umetnika.

Tomaž Salamun

POL URE PO PREDSTAVI

PRIMER TOVARIŠA KOPRIVICE

Mikelnov — skoraj dobesedni — odrski prevod Jovanovičevega filmskega scenarija (*Licem u lice*) pomeni svojevrstno zmoto in pravzaprav nanovo odpira čisto načelno vprašanje, ki smo mu v nekoliko drugačni obliki že bila priča pred nedavnim ob Duletičevi vulgarno-sentimentalni filmski transkripciji Prežihovih Samorastnikov. Gre najprej za odnos oziroma diferencialnost dveh specifičnih načinov umetniškega izpovedovanja (pri Samorastnikih se zoper specifiko filmskih izraznih oblik postavlja posebnost literarnih, v našem primeru pa se specifika filma prepira z zakonitostmi gledališkega odra) in nato za osnovne pozicije, s katerih naj sodobno gledališče drži svojemu času zraven in mu pomaga do kvalitetnejših načinov bivanja.

Jovanovičev scenarij se mi zdi zelo čisto filmsko delo, scenarij v čistem pomenu besede: skop, literarno (po običajnih estetskih merilih) malovredna predloga kreativnemu režiserju, ki bo znal z mizansceno kamere pa z izpovedno gradnjo kadra (in predvsem z vzporedno, asociativno montažo) ustvariti zaključeno, vehementno in dandanašnji že kar pogumno filmsko predstavo. To se je Branku Bauerju, ki je film posnel, tudi v dobršni meri posrečilo. Dramatičnost Bauerjevega filma raste iz poglobljene vezave specifično filmskih situacij, katerim je dialog zgolj sekundarno, ilustrativno dopolnilo, v ogražen, monolitni situacijski kompleks. Mikelna, ki zaradi — v primeru s filmom — res omejenih odrskih možnosti ni mogel potegniti iz scenarija ničesar drugega kot dialog in (za gledališke pojme) hitro menjavo prizorišč, ki pa je seveda gledališko iluzijo izključevala, čeprav bi jo po filmski logiki, ki jo scenarij — pa tudi adaptacija — zahteva, moral vključevati. Je torej scenarij ne gledališko adaptiral — ker je to tudi načelno nemogoče — ampak amputiral (npr. izgubilo se je mnogo tipičnih situacij, marsikateri akter je zagledal močno reducirano, manj jasn, marsikatera situacija ne tako ostra itn.). Nastala je drama, za katero bi sentimentalski Zlodej rekel, da je, dasi ni, in da ni, dasi je. Je zaradi idejne vsebine, ki je je nekaj vskljud vsemu obranjene — pa vskljud vsemu manj na ostrino postavljene — po filmu. Treba je torej reči, da ji estetsko izpovedana sredstva niso bila kos.

Ideja (ki se oblikuje iz močnejše res idejne situacije, odprtega partijskega sestanka): perspektiva najbolj uspešnega družbenega razvoja mora iti najprej v neprekinljivem podružbljanju človeka, v neprenehnem človečenju družbe. V neprestanem poudarjanju osebne človekove odgovornosti — kadar gre za določene produkcijske ukrepe in še bolj, ko gre za reševanje v ožjem pomenu človeških (= družbenih) problemov — gre pravzaprav za prizadevanje po precej širokih, novih moralnih pozicijah, ki nekeje že začenejajo afirmirati takega novega človeka (občana), ki bo poskušal karseda povrniti — nikdar privatniško — odgovorno aktivirati svoje bivanje tako, da bo — objektivno, »administrativno« — uspešno avtokracijo zamenjal s precej bolj polno angažirano demokracijo brez privatniških, lepodušniških in karističnih luknenj.

»Primer tovariša Koprivice« takale prizadevanja dovolj jasno, ampak precej deklarativno, agitatorsko, propagandistično afirmira. Zdi se je treba vprašati po vlogi sodobnega gledališča sredi sodobne družbe. Če pogledamo s suho idejnega (teznega) aspekta in njegove praktične, komunikativne porabnosti, je Jovanovič — Mikelnovi dramo brez dvoma treba podeliti repertoarno odvezo. Če pa pogledamo z intimno kreativnega, gledališkega stališča, nikakor.

Gledališko amputiran filmski scenarij igralcu ne nudi nobenih pravih možnosti za res avtentično, polno izpoved, nobene možnosti za ostvarjanje organsko zaključenih likov, ampak obstaja ves čas na nivoju deklarirane teze oziroma določenih vnanjih karakteristik bizarnosti. V celoti ostane (kot v filmu) ustvarjalec predstave režiser, igralec se mora samo čim bolj pokorno podrediti njegovemu konceptu.

Pri Pretnarjevi režiji je treba omeniti predvsem imeniten domislek direktno igre na publiko: najbolj frontne prizore je igral pri osvetljeni dvorani; nato precej stereotipsko reševanje notranjih monologov (tekst posnet na magnetofon) in ne dovolj jasno arežirano menjavo prizorišč (zgrajeno zgolj na svetlobnih efektih). Indiferentno, neustrezno asketsko sceno je zasnoval Sveta Jovanovič.

Predstava pomeni pravzaprav precej katalitično sintezo filmskih režijskih rešitev pa teatarskih, idejno postavljeno še kar ostro, ampak odločno preveč deklarativno.

TELEVIZIJA Zapravljena možnost

Uprizoritev Hofmanovih »Zvezd na jutranjem nebu« (priredba Saša Vuga, režija Janez Senk), ki smo jo v ponedeljek (25. novembra) zvečer gledali na televizijskih ekranih, je bila pravzaprav prazna izvedba. Pri vsej stvari se mi zdi najbolj tragično ravno to, da se je nepoučeni gledalec moral sovražno revoltirati tudi zoper samo literarno predlogo, kar je verjetno popolnoma evidentno pa navsezadnje tudi nujno, saj se je v TV realizaciji uničila vsa vsebina teksta (prvotno napisanega za oder, glej knjižno izdajo ZO 1957) z vso logiko, poezijo in specifiko pa pomembnostjo vred, tako da človek — ko si skuša odmisli prvotni tekst — kar ne ve, kaj bi počel s tem eksperimentalnim TV mrtvo-rojenčkom in kako bi njegovemu javnemu razkazovanju pritaknil nekaj komunikativnosti ali opravičljivosti podobnega. Ostane pač prazen rok, ampak brezmejno začuden pa ogorčen.

Ko je gledalec pred oddajo prebiral tekst, je na vsak način hotel razmišljati o novi filozofiji, ki je v njem tako pogumno in brezobzirno afirmirana, hotel je raziskati sorodnosti med »Zvezdami« pa Sartrovimi »Nepokopanimi mrtveci«, prevzela ga je poezija Hofmanovih dialogov, vzvišena, aristokratska simbolika, ki pa se nikjer ne odreka človeške neposrednosti, zlasti pa doslednost, s katero je avtor posta-

vil pa izpeljal protislovje v konflikt in s katero je konflikt razrešil. To je storil resda deklarativno, ampak skozinsko poetično, z metaforo, ne pa s parolo. Bralca je prevzela avtorjeva ideja, da namreč ni nima nobena filozofija, nobena morala in nobena politična ideologija pravice (niti moči) opravičevati in zagovarjati v svojem imenu nasilje nad uporno in kreativno človeško posameznostjo. Osupnila ga je brezobzirnost, ki prevladuje v Hofmanovem razkrinkavanju te človeške posameznosti, zasute pod razvaline propadlega verovanja po moči, nepreklicno potisnjene v poslednje, usodno soočenje s samo sabo in s svetom, ki je v njem in zanj živela, in ko je zanj sleherna filozofija samo še mrtva črka.

In ko je potem minilo tiste tri četrt ure oddaje, ni od vseh odnosov, ki jih je prej v tekstu zasluhlil, ostalo nič. Ostala mu je torej edina relacija, ki pa tako ali tako vedno ostane (tudi pri najslabših in najbolj nepotrebnih oddajah), to je relacija teksta do televizijske realizacije. Relacija uprizoritve do našega konkretnega bivanja, ki je vedno najodločilnejša, se je tako do kraja pogubila.

Tako je tisti nepoučeni, zgubljeni in ogoljufani gledalec, potem ko je osupnil nad tako »pogumnimi« in izredno superiornimi režiserskimi posegi v tekst (izpušče-

ne so bile na primer vse zbarske pasaže), prišel do kategorične sodbe: taka, kot jo je gledal, je bila televizijska predstava Hofmanovih »Zvezd« do kraja nepotrebna. Treba bi jo bilo igrati čisto drugače, s čisto drugimi idejnimi in estetskimi akcenti.

In potem je začel karseda preudarno naštevati argumente:

1. Režiser se ni utegnil prikopati do najvažnejšega spoznanja — da pomeni bistveno dramsko substanco Hofmanovega teksta povzdignjena, poetizirana človečnost, ko se znajde v — do kraja fatalni — situaciji, ki ji do dna razkrije njeno samotnost in nezmožnost novega, zmagovitega družbenega aktiviranja; da je vrednost take situacije pa take človečnosti v poetični privzdignjenosti, ki časovne in prostorske determinante uspešno zamenjuje s poetičnimi simboli, ki imajo nehoti določen kozmopolitski pomen; da je jetniško okolje, v katerega je dejanje postavljeno, samo dramaturška metafora k nujnosti fatalnih človeških kategoriziranj; da je torej do kraja nedopustno barvati specifičnost take situacije z grobstvo čistega naturalizma v igri pa v kostumu (igri: vse od načina govora do maske in geste).

2. Uspešnost in zgovornost izvenprostorskega dogajanja (ki je izvenprostorsko samo zato, da bi bilo čimbolj sodobno) je v čimvečji notranji doslednosti in notranji logiki, ki veže in utrjuje tako ali tako pretežno introvertirano dejanje pa odnose. Hofmanov dovolj posrečen način razbijanja osnovnega dogajanja z neke vrste vizijami (ki so po svoji naravi ali backflash ali notranji dialog) pa je Senkovemu brezupno grobnemu naturalizmu že vnaprej onemogočal doslednost pa čistost realizacije. (»Križa« je torej režiser, ker se ni prikopal do pravega živca igre.) Naturalizem se je križal s surrealizmom.

3. Iz tega nujno izvira dejstvo, da je o posameznih igralskih kreacijah skoraj nemogoče govoriti. Paradoks: navdušiti je znal na nekaterih mestih edino le Danilo Benedičič (vkljub brezupno srtani vlogi) zato, ker je prebiral naturalistično zasnovan režiserjev koncept — razbijal je torej enovitost oddaje — ko je bil s svojo umirjeno, povzdignjeno interpretacijo avtorju še najbližji in tudi za nepoučenega gledalca s svojo poetičnostjo še najmanj deklarativen in parolarski. Ostala dva interpreti osrednjih vlog — Jože Zupan in Miha Baloh — sta se dovolj slepo podrejala zgrešenemu konceptu. Zupanu se je posrečilo zanesti v svojo igro nekaj zares pretresljive topline, Balohova kreacija pa je ostala od začetka do konca mrtev papir. Obe vloge je zaznamovala standardna — »burghtheaterska«, kakor pravimo — ilustrativna igra, brez kakršnihkoli izpovednih ambicij, takšna, kot jo Hofmanov tekst že v osnovi zavrača kot neučinkovito.

4. Logične spodsrljaje v posameznih situacijah, marsikje nespretno montažo, pocukrano romantično cenčnost, ki je spominjala na kičaste razglednice (ljubezenska vizija), je treba po vsem tem omeniti kot nadrobnost, ki je ob kontekstni zmoti kar nevredna zamere.

5. Zares imenitne so bile kamere, res pa je, da so z zelo poetično kompozicijo slike pa relativno večjim vezanjem posameznih kadrov, z umirjenostjo, razbijale enotnost režijskega konteksta in se spet ravno s tem Hofmanu najbolj približale.

Andrej Inkret

IN MEMORIAM ALDOUSA HUXLEYA

24. novembra je umrl angleški književnik Aldous Leonard Huxley. Pri nas je znan kot avtor romana Kontrapunkt življenja, poznamo ga tudi po prevodih krajših zgodb in esejev, na odru pa smo videli dramatičizacijo njegove novele Giocondin nasmeh. To je le skromen del njegovega ogromnega in mnogostranskega opusa, ki obsega razen romanov, novel in esejev tudi poezijo, potopise, biografijo, gledališka dela in filmske scenarije. Huxleyovo delo je obsežno tudi po širini interesov. Njegova prav enciklopedična erudicija ni obteževala lahкотnega svetovljansko duhovitega tona, kadar je kot kritik posegel na najrazličnejša področja — od likovne umetnosti, glasbe in literature do prirodoslovnih znanosti in filozofije. Kljub izredno močnemu vplivu, ki ga je imelo njegovo delo na angleško kulturno življenje v obdobju po prvi svetovni vojni in kljub evropskemu slovesu, ki ga je bil deležen že v tridesetih letih, Huxleya ne bi mogli prištevati med popularne pisatelje. Že po rojstvu sodi med angleško intelektualno aristokracijo.

Rodil se je leta 1894 kot vnuk znanstvenika Thomasa Huxleya, sin uglednega založnika Leonarda Huxleya in brat znanega biologa Juliana Huxleya, po materi pa je pranečak pesnika Matthewa Arnolda. Sam se ni mogel posvetiti študiju filozofije zaradi tega,

ker je v dijaških letih skoraj oslepel. Na oxfordski univerzi je dokončal študij angleške književnosti, se ob zaključku vojne uveljavil kot kritik in novinar ter preživel več let v Italiji in Franciji, pogosto v družbi D. H. Lawrencea, ki ga je pozneje upodobil v Kontrapunktu. Potoval je po Indiji in Ameriki ter se končno naselil v Los Angelesu kjer je tudi umrl.

Huxley je eden izmed najbolj tipičnih predstavnikov in hkrati vodilni romanopisec cele generacije angleške inteligence po prvi vojni. Svet njegovih romanov iz dvajsetih let je londonska visoka družba, družba intelektualcev in umetnikov, ki jih je vojna pustila brez korenin, brez iluzij, brez vrednot. Ta zaton idealov in standardov 19. stoletja je bil eno izmed Huxleyevih osnovnih doživetij v tem času. Hkrati s sodobniki, kot sta bila Eliot in Joyce, je s svojim drznim in kritičnim intelektom sam pomagal razbijati iluzije. Njegovi satirični romani, napisani z duhovitim cinizmom, so bili tudi po stilu in obliki tako nekonvencionalni in originalni, da so se v primerjavi z njimi dotlej moderni avtorji kot Galsworthy in Wells zdeli staromodni. Največji dosežek iz tega obdobja je nedvomno roman Point Counter Point (Kontrapunkt življenja).

V tridesetih letih je hkrati s Huxleyevim naraščajočim zanimanjem za moderno znanost, filozofijo in zlasti za

orientalske religije njegov roman čedalje bolj prehajal v esej in traktat in postal sredstvo za popularizacijo znanstvenih, filozofskih in pacifističnih idej. Največji sloves je pridobil z romanom Brave New World (Lepi novi svet), utopijo o dehumanizirani družbi, ki je dosegla višek v znanosti in tehniki, pri tem pa je izgubila čut za moralne vrednote. V umetniškem pogledu ta roman precej zaostaja za manj razširjenim Eyeless in Gaza (Slepec v Gazi), kjer je ideja že skoraj do kraja prerasla fabulo in razbila tudi kronološko zaporedje dogajanja.

Njegove zadnje romane so bralci in kritiki sprejeli precej hladno; med te sodi Ape and Essence (Opica in bistvo), do skrajnosti pesimistična vizija razdejanja, ki bo sledilo atomski vojni. Moderni kritiki so mnenja, da roman v resnici ni Huxleyovo pravo področje; njegov najboljši prispevek k angleški prozi so njegove novele in zlasti še elegantni in bleščeči eseji. Med najuspešnejše Huxleyeve stvaritve iz tridesetih in petdesetih let prištevata kritika dve deli iz francoske kulturne zgodovine 17. stoletja — Grey Eminence (Siva eminence) in The Devils of Loudun (Loudunski hudiči). Ti dve sicer zgodovinski študiji sta polni zapletenih etičnih in filozofskih vprašanj, ki vzemirajo sodobnega človeka. Huxleyovo zadnje pomembnejše delo je The Prehensile Philosophy (Nemirljiva filozofija), izbor mističnih tekstov, ki jih je opremil z obsežnimi komentarji. Na tej stopnji je bil pretrgan presenetljivi razvoj ene izmed najzanimivejših in najbolj paradoksnih osebnosti v angleški književnosti novejšega časa.

Katarina Bogataj

VROČINA, KI POVZROČA SKRBI

Južnoarabsko federacijo sestavlja 14 protektoratov in luka Aden. Aden je postal leta 1839 angleška kolonija, kasneje pa protektorat. Federacija obsega 112.000 kvadratnih kilometrov in ima milijon in pol prebivalcev, ki so razen nekaj tisoč Afričanov, Azijcev in Evropejcev, živečih v Adenu, vsi Arabci.

Kmetijstvo in ribolov sta gospodarski panogi, s katerima se bavi večina prebivalstva. Ozemlje Južnoarabske federacije obsega mnogo rodovitnih dolin, ki dajejo visoko kvalitete kmetijske pridelke. Tudi nafte je precej, vendar imajo domačini kaj malo koristi od svojega naravnega bogastva. Tuji delničarji sicer sklepajo dolgoročne pogodbe s federacijo, vendar vlada zastopa interese kolonialistov. Tako je na primer ena največjih naftnih družb na svetu, Pan American Company, sklenila dolgoročno pogodbo kar z državo Hadramaut, največjo provinco v federaciji.

Južnoarabska federacija je nastala z dogovorom med vlado v Londonu in vladami posameznih protektoratov. Vendar so ti dogovori sklenjeni na nerealen način, kajti med razgovori o pristopih protektoratov v federacijo niso vprašali za privolitev naroda, temveč posameznike, ki si krotijo svojo politiko skozi prizmo kapitala tudi na najnižkotnejši način.

Citirajmo iz zakona o osnovanju protektorata:

»Anglija sme v vsakem času izločiti iz federacije katerikoli protektorat, če to zahtevajo obrambno-politične okoliščine.« Moderna odločitev in za Angleže kar pripravna! To je prikrojavanje zakona za zaščito koristi, kajti malo dalje že lahko beremo sto in več let stari zakon, ki ga je predpisal šejk. Zakon se odraža v notranjih bojih in v socialni bedi domačinov. Zdravstvo je organizirano, vendar zelo nedosledno. Šol in ostalih znanstvenih institucij je malo ali pa jih za določene panoge sploh ni. V Adenu, preden je ta protektorat moral vstopiti v federacijo, je pričelo nekaj političnih strank z legalnim delom, vendar tisti, ki so se hoteli baviti izključno z nacionalnim vprašanjem, niso mogli opravljati svojega dela svobodno. Politično delo so kolonialisti ovirali s pritiskom in zatiranjem. Mnogi politični delavci so bili izgnani iz domovine. Stavke in mirne demonstracije so prepovedali, vsak poskus pa so zatirali z vojaško silo kolonialistov. Mnogokrat so kolonialisti bombardirali in popolnoma uničili cele predele določenega ozemlja, pobili moške, žene in otroke in živino, zažgali domove in ves pridelek.

Naraščajoče osvobodilno gibanje je sčasoma dalo misliti britanskim voditeljem, kajti uvideli so, da s takšno politiko ne bodo mogli dolgo držati dežele pod svojo oblastjo. Tako je prišlo do sprememb. Kolonialisti so preusmerili svojo politiko in uvedli nekaj sprememb, ki pa zopet niso služile nacionalnim interesom in so nasprotovale javnemu mnenju. Leta 1958 so Angleži ustanovili federacijo, h kateri je bil proti volji naroda leta 1962 priključen še Aden. Taka federacija ni dobrodošla nobenemu nacionalnemu gibanju, ker je vsakemu inteligentno jasno, da organizator uniže, pripravljene za privatne interese, ne bo nikoli skrbel za napredek domačina.

Tudi v OZN so že razpravljali o Južnoarabski federaciji. Po mnogih diskusijah je Generalna skupščina izdala resolucijo (resolucija št. 1514 X z dne 14. decembra 1960) o osamosvojitvi kolonialnih narodov. V aprilu 1963 se je posebna petčlanska komisija OZN napotila v Aden, kjer naj bi proučila razmere v federaciji. Na to odločitev OZN je reagiral angleški pred-

stavniki v OZN takole: »Ne dopuščam, da ravname z Združenim kraljestvom kot s kriminalcem...« Besede so pomenile, da komisija ne bo dobila vstopnih viz v federacijo. Tako so odposlanci morali stopiti v stik s predstavniki nacionalnega gibanja, ki so našli zatočišče izven meja federacije, v Kairu, Saudovi Arabiji in v Jemenu.

Študentsko gibanje

Študentsko gibanje se je rodilo skupno z nacionalnim gibanjem. Bilo je neizogibna posledica in reakcija na razdor med kolonialisti in domačini. Študentje so se znašli pod jurisdikcijo tujih zakonov. Študentje Južnoarabske federacije zato po svojih močeh podpirajo nacionalno gibanje, seveda v zakonskih okvirih.

Leta 1956 so stavkali dijaki adenskega collegea (gimnazija) ter s tem protestirali proti nepravilnemu postopanju učnega osebja do dijakov. Stavki so se kasneje pridružili še slušatelji ostalih srednjih in komercialnih šol. Ta stavka je združila študente v Klub Aden Students Club. Neformalno je prišla ideja za ustanovitev kluba s strani kolonialne vlade, vendar so študentje spremenili klub v napredno študentsko organizacijo. Kmalu za tem, ko se je vlada tega zavedla, je prepovedala klub in študentsko gibanje. Študentje so vztrajali pri svojem programu in skušali doseči cilje, ki so si jih zadali — nacionalno gibanje za osamosvojitve po mirni poti. Vlada je reagirala tako, da je izključila vse vidnejše člane študentske organizacije iz collegea in jim tako onemogočila nadaljnje šolanje. Tudi študentke so se v Adenu leta 1962 zbrale na protestnem zborovanju proti odločitvi, da noben študent ne sme študirati v tujini, obenem pa so izrazile svoje nezadovoljstvo zaradi pomanjkanja visokih šol v Adenu samem.

23. septembra je prispela v Slovenijo delegacija CK delavske mladine Norveške, ki jo je vodil predsednik Centralnega komiteja Reiluf Steen.

Organizacija delavske mladine Norveške je najbolj množična mladinska organizacija te skandinavske dežele. Njeni voditelji so obisk posvetili ogledom različnih institucij in industrijskih objektov in diskusijam o delavskem samoupravljanju, sistemu delitve dela in vlogi oblastnih organov. V času bivanja v naši republiki so norveški gostje obiskali Sociološki inštitut, Visoko šolo za politične vede, tovarno »Savo« in Kmetijsko gospodarstvo v Kranju, se seznanili z delom Okrajne skupščine Ljubljana ter si ogledali nekatere prirodne in kulturne znamenitosti Gorenjske.

Naš posnetek kaže prihod delegacije na ljubljansko železniško postajo, kjer je goste iz Norveške pozdravil član predsedstva CK ZMS Emil Rojc.

V Hadramautu, največji provinci Južnoarabske federacije, so ustanovili študentski klub, seveda z uradnim dovoljenjem, vendar tudi tukaj vlada napredno delo mladine ni ugodno ocenila.

V Hadramautu je samo nekaj osnovnih šol in en srednješolski oddelek. Tako konča vsako leto osnovno šolo blizu 450 dijakov, ki pa nimajo nobene možnosti, da bi svoje šolanje nadaljevali.

Veliko študentov Južnoarabske federacije študira v Kairu. Ti so prišli v ZAR po različnih poteh, po poteh, od katerih ni nobena legalna. V Kairu so študentje južne Arabije ustanovili organizacijo z naslovom »Južnoarabska študentska organizacija« in dosegli s tem legalnosti s strani ZAR.

Južnoarabsko študentsko organizacijo (South Arabian Students Organisation ali kratko SASO) sestavljajo študentje, ki so prišli v ZAR preko različnih naprednih južnoarabskih institucij in organizacij — najvažnejšo vlogo pa je pri tem imela Južnoarabska liga (South Arabian League) — in preko lastnih kanalov, ki jih imajo razporedene v domovini. Vendar študentje čisto zabreduje v težave, saj kolonialna vlada skuša na vsakem koraku preprečiti dejavnost tako, da preprečuje akcije študentov, obenem pa funkcionarje, ki sodelujejo pri naprednih akcijah, strogo kaznuje.

Gotovo je, da je Južnoarabska federacija samo kamuflaža in pesek v oči. Angležem je res uspelo podaljšati življenjsko dobo protektorata, samo vprašanje je, kako dolgo bodo ljudje pripravljeni živeti v takih razmerah. Videti je, da so šteti dnevi ne samo Adenu, temveč tudi marsikateremu drugemu protektoratu. Ivo ŠTRAKL

TELEGRAMI

Anglija

Skupina 25 študentov iz Sovjetske zveze je v sredini novembra prispela v Manchester (Velika Britanija), kjer so izkoristili tritedensko bivanje za izpopolnitev v angleškem jeziku. Po mnenju generalnega sekretarja angleške nacionalne unije študentov Manchesterja bodo verjetno že v bližnji prihodnosti Angleži vrnil obisk sovjetskimi kolegom.

Švedska

Univerza v Uppsali potrebuje nove prostore. Do leta 1970 predvidevajo velik porast števila študentov in bo zato treba zgraditi popolnoma nov del univerze, predvsem za študente umetnosti. Da bodo prostori univerze leta 1970 res pretesni, govori ta dejstva, da že sedaj študentje večkrat poslušajo predavanja stoje, letno pa se poveča število za 1000 študentov.

Švica

V pričetku zimskega semestra 1963/64 so v Zenevi končali z gradnjo prvega študentskega šestnadstropnega bloka. Pod svojo streho je sprejel študente, študentke in zakonce. Enoposteljne sobe imajo kopalnico, zakonska stanovanja pa imajo razen kopalnice še kuhinjo. V vsakem nadstropju je še soba za likanje in kuhinja.

ZDA

Amor, bog ljubezni, ne bo več zanimiv, če ne bo zamenjal svojega loka in puščice s kakim avtomatiziranim strojem, pravijo študentje univerze v zvezni državi Iowa. 500 študentk in prav toliko študentov je odgovorilo na različna vprašanja, ki so odločilna za dobro razumevanje med dvema spoloma. Odgovor vsakega izmed anketirancev so natisnili na indeks kartice, ki so se nato v posebnem avtomatnem stroju razvrstili tako, da so se zbrale kartice na podlagi danih podatkov po lastnostih, ki vežejo ljudi. Vse kartice, čigar lastniki imajo največ skupnega, so prejele isto oznako. Na plesu je dobil vsak študent svojo kartico, zraven pa še številko kartice partnerice, ki jo je na plesu poiskal se predstavil in ... Večina partnerjev je nadvse zadovoljna nad novo metodo, kar pa pomeni tudi, da je uspešnejša, kot metoda streljanja z lokom.

INDEKS IN... telovadba

Na GR v Ljubljani je bil pred dnevi troboj telovadnih reprezentacij Bolgarije, CSSR in Jugoslavije. Jugoslovani smo dosegli velik uspeh, saj je naša telovadna vrsta zmagala. V tekmovalstvu posameznikov pa je bil prvi Cerar.

25-letni Celjan TINE SROT, absolvent prve stopnje Visoke šole za telesno kulturo v Ljubljani, je na tem tekmovalstvu dosegel, če že ne svoj največji uspeh, pa prav gotovo enega izmed tistih, ki se jih bo najraje spominjal. V končni razvrstitvi se je uvrstil namreč na drugo mesto takoj za Cerarjem in tako pustil za seboj vse najboljše češke in bolgarske telovadce.

Na vprašanja je Tine odgovarjal takole:

- Koliko časa že telovadiš? — 10 let.
- Kateri je tvoj največji športni uspeh doslej? — Julija letos sem na evropskem prvenstvu v Beogradu v preskoku osvojil medaljo, zelo pa sem vesel tudi drugega mesta na zadnjem tekmovalstvu na GR.
- Kako vsklajaš študij in trening? — Lani je še nekako šlo, poleti sem imel čas za študij in tako sem jeseni opravil potrebne izpite. Letos pa se je sezona pričela že zgodaj in ker se pač moram udeležiti mednarodnih tekmovalj, če hočem biti član naše državne telovadne vrste, moram biti vedno pripravljen. Nekateri mislijo, da je naša šola — VSTK — šola, ki jo lahko napraviš brez težav in truda. To je popolnoma zgrešeno mišljenje; v svojem kakor tudi v imenu ostalih tovarišev lahko rečem, da študij na VSTK ni lahek.
- S katerimi športi se še ukvarjaš? — Za razgibanje in sprostitve rad igram nogomet, pozimi smučam, poleti pa plavam.
- Ali misliš, da se bo naša telovadna vrsta udeležila olimpijskih iger? — Danes ne vemo še nič, vendar pa smo si z zmago na GR ustvarili za to lepe možnosti.
- Kaj meniš o japonskih telovadcih? — Vsekakor so Japonci telovadci izrednih kvalit. Ze po naravi so lahki, nevelike rasti in prirojene spretnosti, razen tega je poznan tudi njihov fanatizem, ki ima pri tekmovalstvu poseben pomen. Če upoštevamo še množičnost, ki vlada tako na Japonskem kakor tudi na Kitajskem (Kitajci pomenijo veliko nevarnost na olimpiadi v Tokiu), potem pač ni težko najti vzroka velikih uspehov japonske telovadbe.
- Tvoje želje za prihodnost? — Prihodnje leto se želim vpisati na drugo stopnjo študija, to je v tretji letnik in upam, da mi bo to uspelo. Seveda pa je moja največja želja, da bi se udeležil olimpijade v Tokiu. Tomaž Zajc

Telesna vzgoja na drugih jugoslovanskih univerzah

O uvedbi predmeta »Telesna vzgoja« na ljubljansko univerzo oziroma njene fakultete smo obširno pisali že v preteklih številkah našega lista. Poglejmo zato danes še na ostale univerzitetne centre v naši državi. Kako rešujejo »problema« telesne vzgoje v Beogradu, Zagrebu, Sarajevu, Skopju?

● Na beograjskih fakultetah aktivno deluje »Zveza za telesno kulturo beograjske univerze«, ki je tesno povezana s športnimi društvi. Fakultativna vadba je organizirana samo na veterinarski in gozdarški fakulteti. Na teh dveh fakultetah tudi že skušajo uvesti predmet »telesna vzgoja« kot obvezen in vse kaže, da ga bodo študentje-novinci že prihodnje leto vpisali v svoje indekse. Ostale fakultete pa enako kakor ljubljanske večinoma ne kažejo prevelike vneme za uvedbo vsaj fakultativne vadbe v prve letnike. Omembe vredno je, da so športni stiki med posameznimi beograjskimi fakultetami zelo pogosti in da so na tem področju beograjski študentje športniki daleč pred ljubljanskimi.

● V Zagrebu pravijo, da to vprašanje ne bo rešeno, dokler ne bo na razpolago dovolj materialnih sredstev. Morda je to le izgovor, kajti v Ljubljani se je ob uvedbi telesne vzgoje kot obveznega predmeta na strojno oz. naravoslovno-tehnoško fakulteto pokazalo, da ti izdatki niso tako visoki. Morda pa drži trditev zagrebskih profesorjev, češ da od skoraj 25.000 študentov, ki študirajo na zagrebskih fakultetah, več kot 7000 aktivno nastopa v zagrebskih športnih klubih, 2000 pa jih obiskuje fakultativno vadbo. Novi obvezni predmet — telesna vzgoja — so vpisali v indekse le študentje prvega letnika fakultete za gradbeništvo in novinci na Visoki šoli za pedagoške vede. V Zagrebu tudi uspešno deluje akademsko športno društvo »Mladost«.

● V Sarajevu so, kot kaže, prišli najdlje na polju »telesne kulture« pri študentih. Že drugo leto je predmet telesna vzgoja obvezen za študente prvih letnikov vseh sarajevskih fakultet. Veliko študentov je vključenih tudi v športno društvo »Bosna«.

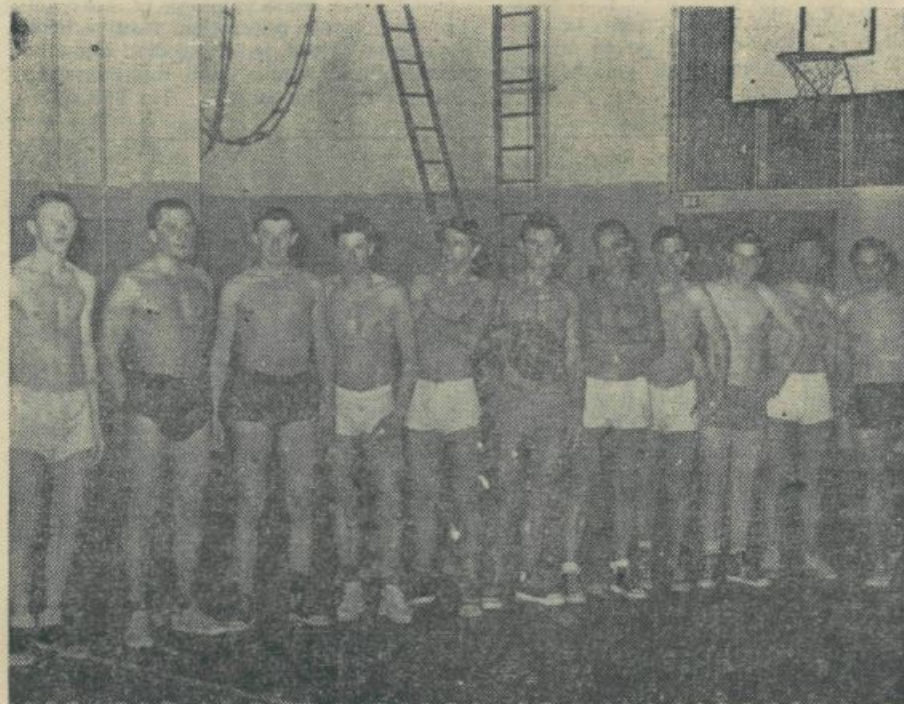
● V Skopju se je študentsko športno življenje v glavnem odvijalo v okviru študentske športne organizacije in športnih klubov tega mesta. Iz znanih vzrokov trenutno v glavnem mestu Makedonije še ne

bo rešeno vprašanje telesne vzgoje, toda slej ko prej bo prišlo na vrsto tudi to.

Ce primerjamo ljubljansko univerzo oz. njene fakultete ter športno udejstvovanje študentov, ki študirajo na njih, z ostalimi jugoslovanskimi, lahko rečemo, da kljub temu, da pri nas vprašanje telesne vzgoje še ni rešeno (kot je znano sta v prve letnike uvedli obvezen pouk telesne vzgoje doslej le dve fakulteti: strojna in naravoslovno-tehnoška), stanje le ni tako slabo, saj se s športom aktivno ukvarja nekaj 1000 študentov, od katerih jih je veliko število vključenih v akademsko športno društvo »Olimpija«. Priznati pa moramo, da sta, kar se tiče študentskega športnega življenja, zagrebska in sarajevska univerza pred ljubljansko, prav verjetno pa je pred nami tudi beograjska.

Wilma RUDOLPH, najboljša atletinja — tekačica na kratke proge na svetu; zmagovalka zadnje olimpiade v Rimu, je ob podelitvi diplome na univerzi v Tennesseeju dobila razen pergamenta, na katerem je bila napisana njena diploma, v dar več parov sprinterice. Le-te so ji izročili ameriški športni funkcionarji v upanju, da se bo sedaj znova lahko posvetila športu in prinesla Združenim državam slavo, kot jo je pred tremi leti v Rimu.

Tudi člani košarkarskega moštva SVOBODA-VIC so domala vsi študentje ljubljanskih fakultet. Zato je prav, da vam jih predstavimo, kakor smo vam že košarkarje ASK Olimpije, Slovana in žensko vrsto Olimpije. Na sliki od leve proti desni: Boris SESEK, študent IV. letnika ekonomije, Janez REPANSEK, geografija IV., Vlado SERBELJ, veterina III., Janez LESJAK, kemija I., Igor AHČAN, ekonomija I., Gozard CRNEK, arhitektura II., Tine TRČEK, medicina IV., Aleš KOS, dijak, Mitja PLESKO, dijak, Lado VILFAN, grafik (pri vojaki), Matjaž LOBODA, arhitektura II. Na sliki manjkajo: inž. Borut GABERSEK, ki je pri vojaki, Marjan ZALAR, strojna II. in Tone VAHEN, študent Visoke šole za politične vede. Moštvo je do lani treniral študent kemije Jože VERTEL, zdaj pa je treninge prevzel član Olimpije in bivši državni reprezentant, dipl. ekonomist Miha LOKAR. Moštvo z Viča z uspehom tekmuje v republiški ligi. Fantje imajo resen namen in tudi vse možnosti potegovati se za najvišje mesto v končni razvrstitvi, kar jim tudi želimo.

S sedanjim stanjem športnega udejstvovanja na vseh jugoslovanskih univerzah ne moremo biti zadovoljni. Verjetno se še dokaj časa ne bomo mogli meriti z državami kot CSSR ali s Poljsko, Anglijo, Madžarsko, Avstrijo, Nemčijo, Anglijo, da o Sovjetski zvezi in ZDA niti ne govorimo. V teh in mnogih drugih državah je bilo namreč vprašanje telesne vzgoje in športnega udejstvovanja študentov rešeno že pred leti in pokazali so se tudi že rezultati, na katerih temeljijo besede naših športnih strokovnjakov, češ da organizirano in v redu odvijajoče se športno udejstvovanje v okviru univerze oziroma posameznih fakultet daje tudi odlične športnike, ki zastopajo ne le barve svoje države doma in v tujini, marveč tudi s svojo univerzo oz. fakulteto tako na medfakultetnih, meduniverzitetnih, kakor tudi na tekmovalstvu kot je »Univerziada«, kjer se vsaka leta srečajo najboljši športniki-študentje vsega sveta.

Tomaž ZAJC

Srečanje tehnikov

V okviru stalnega sodelovanja med Višjo tehniško-strojno šolo v Karlovcu in mariborsko Višjo tehniško šolo je bil pretekli teden v Mariboru šahovski in namiznoteniški dvoboj. Kljub temu, da gostje niso bili dorasli domačinom, so bile igre dokaj lepe in jih je publika-študentje nagradila s ploskanjem.

Namiznoteniška ekipa Maribora, v kateri so nastopili Vezjak, Marguč in Hojnik, je zmagala z rezultatom 8:0. Prav tako so šahisti, ki so nastopili v postavi inž. Crepinšek, Piberl, Kovše in Lopič gladko premagali svoje nasprotnike s 4:0.

—an

MORDA ŠE NE VESTE, DA...

...je naš državni prvak in zmagovalac mednarodnega prvenstva Jugoslavije v namiznem tenisu (pretekli mesec v Ljubljani), Vojislav Marković, prvi dan v moštvu tekmovalcu mednarodnega prvenstva Švedske v namiznem tenisu izgubil dve igri in sicer s sovjetskima namiznoteniškima igralcema Amelinom in Novikovim.

Seveda je treba upoštevati, da je Marković v Stockholm pripotoval naravnost iz Džakarte, kjer je bila temperatura 35° v senci, na Švedskem pa je bilo mraz, temperatura je bila minus 5° C. Stirideset stopinj temperaturne razlike prav gotovo ni šala. Razen tega je trajal polet od Džakarte do Stockholma z vmesnimi postanki nič manj kot 25 ur. Zato našemu državnemu prvaku teh dveh porazov pač ne smemo preveč zameriti.

...je Nemka Heidi Schmidt (doma iz Augsburga), olimpijska zmagovalka v sabljanju iz Rima, ponovno pričela s treningom. Na svojem prvem ponovnem nastopu sicer ni dosegla večjega uspeha, toda Heidi to ni potrdilo. Oktobra meseca je namreč diplomirala na Glasbeni akademiji in postala profesorica glasbe. Takoj zatem je bila operirana na mandljih, ki so ji nagajali tudi pri tekmovalnih »im sedaj sem že sredi treninga«, je rekla Heidi, »in mislim, da bom uspela v mesecih, ki nas še ločijo od olimpijskih iger nadomestiti zamujeno in spet uspešno nastopiti na tem velikem tekmovalstvu.

...igrajo v Španiji igro, ki se imenuje pelota. Z nekakšnim loparjem, ki je bolj podoben zakrivljeni zajemalki, nabijajo po teniški žogi podobnem gumijastem izdelku. Igrajo vedno proti zidu. Kakšna so pravila, ne vemo, — vsekakor pa je pelota ljudska igra v Španiji, pa tudi pri sosednjih Baskih v Franciji.

T. Z.

UREDNIKOVE HLAČE

da nosim v prsih vse ljudi tega sveta...
»Ubožček, trpite za manijo preobljude-
nosti!«

»Prav to sem hotel reči. Toliko jih
je. Vseh barv in ras so in vsi so ubogi in
vsem bom pomagal. Začel bom s hlača-
mi. Zima bo...«

»Kakšnimi hlačami?«
»Eh, tako, za to novelo, ki vam jo pri-
našam, mi boste seveda izplačali honorar.
Vrstica po 20 dinarjev, 300 vrstic — to je
šeststisoč. Za slabe hlače. Velja?«

Glavni nam je pomignil. Pristopili smo
in ga v parabolni vrgli ven. S svojimi tre-
mi listi je pristal na kupu jesenskega
listja.
Ko smo se naslednjega dne vrnili s te-
rena, nas je sprejelo tresoce in nemirno
bitje, skoraj nevidno v pomanjkanju člo-
veškega ponosa, z žalostno bledico na
obrazu: »Bil je pri meni oni Oklopnik.
Prinesel mi je čistopis svojega rokopisa.
Ne zapuščajte me več! Sam sem nekoliko
nebogljen in nezaščitjen — bilka v vetru.
Vrgel sem ga ven s Tatjanino pomočjo.
Deset minut je rogovilil in se hudičevo
dri. Menda je prejšnji dan gledal kakšno
opero. Prihodnjič vas ne pustim več na
teren.«

Čakali smo teden, dva, čakali osmrtni-
ce in ženitne ponudbe, izničili si zgo-
dovino ter ponarejali politiko. Petnajsti
dan, ko list ni imel več nobene snovi iz
žive stvarnosti, je Glavni širil pokonci
kot besen bik in zacpetal: »Samo kavi-
co bi srebal, sušljali o ljubicah in huška-
li po hodnikih.« — Res! »Tega ne prene-

sem več! Tresk s pestjo po mizi. »Vi, vi
— sleparji, plagiatorji in zvesti sodelav-
ci! Prinesite mi življenje v to mrtvašnico,
ljudi, dogodke in smeh. Vseeno od kod!«

Zvečer smo se priplazili mavrični od bla-
ta in cest, zeleni od žaljivk ogovorjenih
funkcionarjev — kot lovski psi po okraj-
ni brakadi. Planili smo k buffetu. Nič!
Vdrli smo v sobo Glavnega in obstali:
Tam na obzorju je ždel Glavni in ob
njem miza polna prevrnjenih in izpraz-
njenih steklenic. Obraz je imel revolucio-
naren, poln prask in marog. Tatjana je
bila z naramnicami privezana k stolu. Ko
je Glavni vstal, smo opazili, da so naram-
nice njegove. Z njimi si je običajno pri-
penjal hlače. Tokrat je bil pred nami —
brez hlače. Majavo je vstal in jokal. Čisto
moške, urednikove solze odraslega mo-
ža, ki ga njegovi otroci (mi) morajo po-
tolaziti. Zahlipal je: »Bil je spet tu, ta, ta
prekleti! Hotel je doseči, da bi mu na-
tisnil njegov izrodek. Takšen psihopatski
znazek ne objavim nikoli! Saj bi se odre-
kel vsemu, kar spoštujem. Studiral sem,
hm, umetnost... S Tatjano sva ga hote-
la vreti ven, pa je uporabil jui-jitsu. Ta-
tjano je potem lepo zvezal in se ves čas
lepo smehljaj. Potem sem moral piti na
njegovo zdravje. (Zgrozili smo se. Če je
Glavni pil na zdravje koga, je to pomeni-
lo, da je buffet prazen do poslednje kap-
lje.) Po dveurni debati, ko sva reševala
problem orientalske književnosti, me je
končno omehtal. Pomagal mi je sleči te
preklete, se pravi, moje hlače. Nato je iz-
ginil!«

Glavni se je trepetaje sesedel, ostal za
trenutek turoben in razvlekel obraz v zna-
čilni nasmeh. Pri tem nasmehu je odpu-
ščal. Zarezal se je in z nekakšnim obžalo-
vanjem nad svojo plešico vzdihnil: »Vra-
žji capin! Ta bo še daleč prišel! Tudi sam
sem kot študent zaslužil tako svoje prve
hlače.«
Ivan Cimerman

KRATKA IN KONKRETNA DISKUSIJA:
Na prvi skupščini Pedagoške akademije v
Mariboru so številni gostje pozdravili skup-
ščino in v nekaj besedah ali stavkih dodali
»svoje misli in čestitke«. Obsedel je le še
tov. Venturini, direktor Višje pravne šole.
»Naša šola in Pedagoška akademija ima-
mo nekaj skupnega«, je potem povedal, »in
to so slabi stari prostori...« Obe šoli sta
namreč pod isto streho!

DVAKRAT DA, KDOR HITRO DA: To je
že star in upoštevanja vreden pregovor.
Mnogi ga poznajo, videti pa je, da ga oni,
ki naj bi našim in makedonskim študen-
tom dali kredite in štipendije, še ne po-
znajo.

ZAMERIMO: Komu in kaj? Študentu iz
Naselja (?), ki v pismu uredništvu časopi-
sa Delo tarna o neonskih svetlobnih napi-
sah v Ljubljani. Joj, kakšen v nebo vpijoč
študentski problem!

KDOR PREJ PRIDE, PREJ MELJE: To
je nekdanji slovenski pregovor. Nova ina-
čica se glasi: Kdor kasneje pride (na uni-
verzno), prej diplomira! Z drugimi beseda-
mi: Študijska reforma melje, melje...

**MLADOST — NOROST: CEZ JAREK
SKAČE, KJER JE MOST:** Naša mladina
skače po ulici, po glavah občanov, dirja
v »izposojeni« tičkotih itd... gradnja
mostov in drugih objektov pa ni — kot
navadno — ob roku končana.

**STARA RESNICA — VELJA ZA VSE,
POSEBNA PA SE ZA...:** Če mačku na
rep stopiš, zacvili.

Z BRUCOVANJA: Njega dni so tribunski
pisuni dobili včasih kakšno vabilo na bru-
covanje. Seveda, takrat je bilo tam še za-
bavno. Brčas je bilo tedaj na brucovanju
v ožjem krogu vse v roku in za naš list
torej nezanimivo. Kdo ve?

ZNACHEN SIMPTOM: V zadnjem času
je v vseh šestih jugoslovanskih študentskih
listih opaziti upadanje kakovosti prispev-
kov na humorističnih straneh. Ali kdo ve,
zakaj študente mineva smeh in dobra vo-
lja?

Kadar zaškriplje...

Oni dan se je v stroju, ki kuje in melje
današnji čas, neko kolesce malo zataknilo.
Ob vsakem obratu je neznanako grdo za-
škriplalo. Ljudje, ki so bili nedaleč na-
okrog, so sedli ter čakali, da pridejo
tozadevni faktorji in jih odrešijo cviljenja,
ki jim ni dalo spati.

Najprej so prišli možje peresa. Le-ti
namreč hitro zavohajo ali zaslišijo dišeče,
smrdeče, povsem tihe in tudi v nebo vpi-
joče zadeve. Bilo jih je več in vsak od
njih je počel tri strani v beležnici, neki
začetnik pa kar pet.

Možje ob stroju so se potlej udobno raz-
mestili in čakali odrešujočih dogajanj. Od
tiskarske barve še mokre liste so razgra-
bili. Najprej lokalne, nato osrednje, pa
strokovne, zabavne in druge časopise.
skrbno so prebrali vse zadevne pisarije do
kraja in nazaj, se spogledali med seboj in
zadovoljno priklimali. Vse črke so bile na
pravem mestu. Vsi članki so pisali enako,
natanko so se ujemali v opisovanju tonov,
ki so skupaj dali ono škripanje. Priklimali
so pravilni ugotovitvi novinarjev, da lahko
tudi z laiki z nekvajficirano roko odpra-
vijo nevšečnost. Vprašujoče so se pogle-
dali, kdaj se bo kdo zganil.

Zganil se je prvi, za njim drugi in potem
vsi po vrsti. Časopisi seveda! Odložili so
jih, utrtili pipe in cigarete, se udobno
presedli na sedežih in zakinkali. Cviljenje
stroja jih je zdaj že uspavalo.

Dotrpel je kolega. Diplomiral, kakor
pravimo. Srečne oči so mu zrle v
časopisu oglas, ki je za razpisano
delovno mesto terjal od visokozobrazne-
ga strokovnjaka samo leto dni prakse.

Kakšna sreča, da je bil nekoč med študi-
jem kar osem mesecev v Nemčiji. Dodal
je dva meseca domače prakse in še dva
meseca honorarne zaposlitve v domači mu-
stroli in leto zahtevane prakse je srečno
skrpal.

Napisati je moral tudi življenjepis. S
svojo preprosto, »tehnično« dušo je mislil,
da bo pet, šest stavkov o šoli, študiju,
praksi in brigadi zadostovalo. Kje pa! Na-
mignili so mu, da mora njegova kratka
življenjska pot, prelita na papir, napolniti
vsaj poldrugo stran. Temu pa ni bil kos.

V nujni me je spoznal, prijatelja. Zavila
sva v bližnji hram (v bližini tehnike jih
pač ne manjka!). Postavil je papir, pero in
večdelilsko steklenko konjaka predme
in mi velel pisati.

Nekdanje literarne ambicije, ki so jih
leta vdinjanja pri domačih časopisih sko-
raj že povsem uničila, so v soku, ki mi je
grel dušo in telo, spet priplavale na dan
in se zavilele po papirju in še čez.

Sprejeli so ga. Drugega kandidata, ki je
kot štirileten mladeček »podpiral in sploh
aktivno sodeloval v NOB«, bil je v 3. razre-
du osnovne šole načelnik ponirskega odre-
da in ki je na univerzi samo študiral in
nič drugega, pa niso.

Življenjepis mladega človeka

Nogomet

Nogomet, to ni le športna panoga, je
več! To je življenje! Sploh, ali obstaja kje
življenje brez prekrškov, ostrih startov,
ofsidov, kazenskih strel? In je morda
kje katera nogometna tekma fair?

Nogomet pomeni življenje igralcem, ki
ga za denar igrajo. Pomeni življenje, in
morda še več, mnogim našim in tujim lu-
dem. Nogomet je življenje tudi za tiste, ki
živijo na takšni ali drugačni nogi zaradi
tega, ker so pri športni napovedi uganili
ali zgrešili nogometne izide. Ne samo igri-
šče, tudi nogometno gledališče je tisti oder,
na katerem nedelje za nedeljo igramo na
lastno kožo pisane nam vloge. Vloge po
360, 260 in 0 dinarjev.

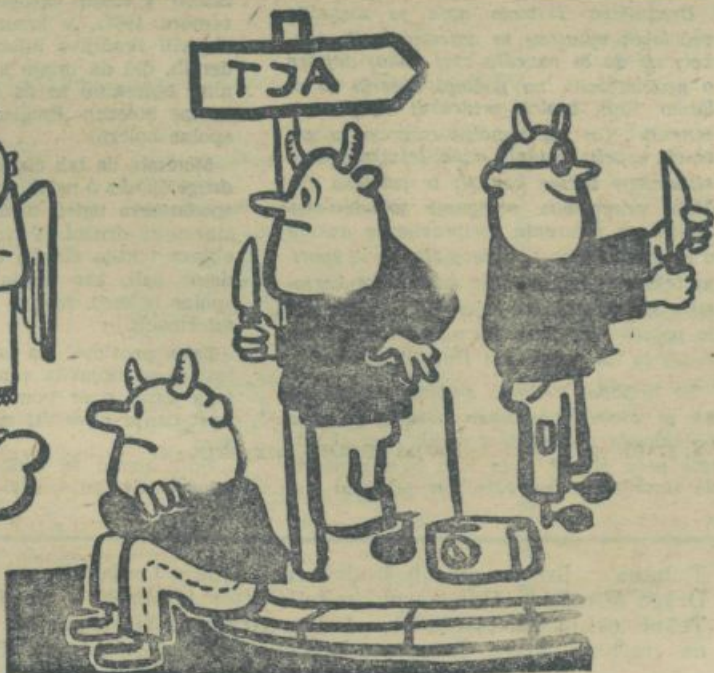
Med onimi premožnejšimi niso le pred-
stavniki včerajšnjega dne. Tudi naši ljud-
je so tam. Vsi so istih misli: Naši morajo
zmagati! Nogometaši namreč. Zato: sudac
fuji!

Med onimi, ki stoji ob robu igrišča tam,
kjer slabše vidijo, je največ mladih. Kadar
le morejo, splezajo zato prek ograj, ki jih
je postavil zakonodajalec in lastnik igrišča,
da bi se postavili tja, kjer bojo bolje
videli.

Mnogo denarja dajemo za nogomet. Daj-
mo ga še malo več, da bodo lahko ti na-
debučni mladi gledalci šli skozi vrata na
boljši prostor. Obenem vzmimo zaslepije-
nim čuvajem njihove palice in kamenje.

Miklavž na obisku

Miklavž študentu: — Letos
sva oba na istem...

Telegram

Student Filozofske fakultete poslušal svojega lektorja v povprečju po 3 minuti na semester.

To je ugotovil prof. Janez Stanonik, predstojnik Oddelka za germanistiko na Filozofski fakulteti v Ljubljani.

Spominska razstava

V ponedeljek so slovesno odprli spominsko razstavo velikega slavista in patriota Frana Miklošiča. Razstavo so priredili študentje slavistike in obsega okrog 150 del. Med temi je okrog 10.000 strani nenadkriljivih v slavistični znanosti. Studentje so zbrali vsa dostopna dela Frana Miklošiča in jih dostojno razstavili v avli Filozofske fakultete.

Slovesnosti v ponedeljek ob enajsti uri so prisostvovali številni družbeni, javni in kulturni delavci, kakor tudi predstavniki oddelkov na fakulteti ter večje število študentov.

Na slavnosti je govoril prof. dr. France Bezlaj.

Nič več dva kluba

V petek zvečer se je v študentskem naselju začela skupščina Kluba goriskih študentov okraja Koper. Glede na to, da tudi o drugih skupščinah pokrajinskih klubov nismo obširno poročali, poudarjamo, da je bila ta skupščina neobičajna, saj je pomenila združitev dveh velikih klubov v enega, ki bo nosil naslov Klub primorskih študentov. Združitev je deloma narekovala združitev koprškega in goriskega okraja, največ pa načrti za delo sekcij po občinah. Te so se npr. v goriskem klubu že lepo uveljavile.

Na skupščini, ki se je je udeležilo tudi nekaj gostov iz okraja in občin ter predstavnikov Zveze mladine, so razpravljali o materialnih pogojih študentov in o stikih med štipendisti in štipenditorji.

Skupščino so zaključili z družabnim večerom.

Družabni večer

Ker se na medicini že dalj časa čuti mrtvilo v kulturno družabnem življenju, je preteklo soboto drugi letnik organiziral družabni večer v študentskih prostorih. Večer je izredno lepo uspel, obisk pa je bil velik. S tem so bili zopet demantirani pomisleki lanske pa tudi letošnje kulturne komisije, ki se je na sestankih FO izgovarjala, češ da nima smisla ničesar organizirati, ker pač na medicini ni zanimanja za kulturno-družabno življenje. Trdili so, da študentje ob sobotah zvečer zahajajo raje v kavarne in gostilne. Tako pojmovanje kaže, da se kulturne komisije premalo zavedajo svojih dolžnosti, saj so prav one poklicane, da nudijo študentu primernejšo zabavo kot sta kavar in gostilna.

Zbor volivcev na pravo

Pretekli torek je bil v zbornični dvorani na Pravni fakulteti zbor volivcev, ki pa se ga je udeležilo le majhno število študentov. Posledica slabe udeležbe je bila, da bodo sedaj iz kandidatne liste volili člane v fakultetni svet po posameznih letnikih.

Razprava zbora volivcev je obsegala predvsem materialni položaj študentov. Prav zaradi zanimive teme, ki bi morala aktivizirati večje število študentov, se ob obisku na zboru volivcev na Pravni fakulteti resno čudimo, zakaj tako malo zanimanja.

S. V.

Slavisti v Velikih Laščah

V petek zvečer so slavisti priredili v Velikih Laščah literarni večer, na katerem so brali lastne pesmi. Hkrati pa je literarni večer, ki je bil namenjen študentom in prebivalcem Velikih Lašč, pomenil tudi spoznavni večer študentov slavistike, nekakšno majhno brucovanje. Sodiijo, da se je spoznavnega večera, ki je bil v kulturnem domu, udeležilo okrog 90 študentov slavistike.

APZ je pel v Gorici

V petek je odpotoval v Gorico (Italija) Akademski pevski zbor »Tone Tomšič«, ki je v nedeljo nastopil na goriskih prireditvah pod naslovom »Corale Goriziana«. Ta glasbeni konkurz je organiziralo pevsko društvo iz Gorice »Seghizzia«, na tekmovalju pa je nastopilo 27 zborov iz Italije, Avstrije in Jugoslavije. Jugoslavijo so predstavljali moški zbori iz Kopra, Ajdovščine in Kobarida ter mešani zbor APZ

»Tone Tomšič« iz Ljubljane. Na tekmovalju so nastopili tudi štirje zamejski zbori.

Ker pred zaključkom redakcije še nismo prejeli rezultata najbolje ocenjenih zborov, lahko podamo samo mnenje opazovalcev, ki so že na generalki v Ljubljani izrekli mnenje, da je APZ najresnejši kandidat za dosego prvega mesta in s tem tudi za nagrado 80.000 lir. O tem bomo poročali prihodnjic.

Svojo pot je APZ nadaljeval v Trst, kjer je sklenil pogodbo o snemanju na tržaškem radiu. Na vseh nastopih je zbor vodil Lojze Lebič.

Beograjski študentje v Ljubljani

Lani so študentje medicinske fakultete obiskali svoje kolege v Skopju, ti pa so jim obisk vrnili še pred poletjem. Letos so ljubljanski medicinci navezali stike s študenti iz Beograda. Pred dnevi so študentje 4. letnika sporočili, da bodo prišli na obisk v decembru. V Ljubljani so že sestavili poseben odbor, ki bo poskrbel za prijetno počutje beograjskih študentov. Program naj bi obsegal ogled mesta, nekaterih klinik in inštitutov, sestanek funkcion: rjev Zveze študentov ter sprejem pri dekanu. Predviden je tudi družabni večer medicincev.

Obisk beograjskih študentov bodo ljubljanci vrnili v marcu ali aprilu.

S. R.

Collegium musicum

Ze več let opažamo, da med študenti ni pravega zanimanja za klasično glasbo oziroma za tisto vrsto glasbe, ki jo označujemo z izrazom »resna glasba«. Kulturna komisija na Filozofski fakulteti je razpravljala o teh vprašanjih in prišla do zaključka, da v okviru študentske organizacije ustanovi Collegium musicum. To bo klub ljubiteljev resne glasbe, ki bo tesno sodeloval z Oddelkom za muzikologijo, ki je bil lani osnovan na Filozofski fakulteti. Predavatelji tega oddelka so pokazali precejšnjo pripravljenost in bodo študente oskrbeli s potrebnim glasbenim materialom. Ob poslušanju glasbenih reprodukcij se bodo lahko študentje razgovarjali o samem delu, skladatelju, obliki skladbe in podobno.

Odbor, ki pripravlja ustanovitev kluba, je že dobil na razpolago prostore za diskusijske sestance. Sodiijo, da bo taka oblika dela, ki se doslej še ni prakticirala na naši univerzi, pritegnila večje število študentov, tudi z drugih fakultet.

pisma uredništvu

Pravniške variacije (II)

Naš fakultetni dobor ni biser. Vendar bi nepoučen bralec iz uokvirjene Osti tedna na prvi strani 22. številke Tribune sklepal:

1. FO je imel dobre pogoje za delo in

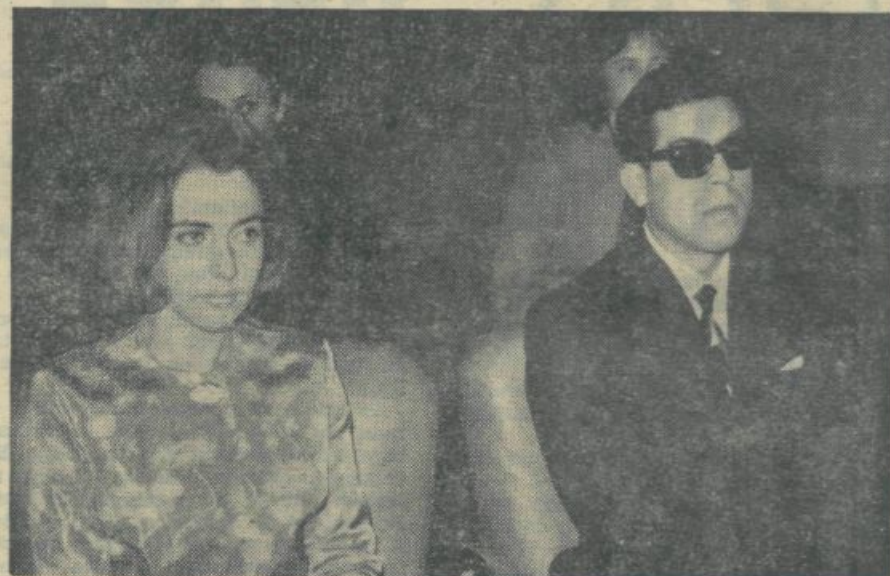
2. FO na lenuharski Pravni fakulteti sploh ni občutljiv za kritike in trdovratno spi tja v sredo novembra. Omenimo naj, da so na fakulteti ostro kritizirali nedelavnost članov odbora v septembru in da je celotni odbor resno prijel za delo takoj v začetku oktobra, tako da je bila v sredini novembra na razpolago že lepa bera, ki jo katerikoli član uredništva Tribune ne bi mogel prezreti, če bi se vsaj malo pozanimal za delo FO.

Uredništvo Tribune nam je zastavilo več lepih vprašanj in natreslo lepih naukov, ne da bi navedlo vsaj nekaj dejstev o nedelavnosti, na podlagi katerih bi se lahko tudi bralci pridružili njegovemu mnenju. Kaj res temeljit razgovor z novinci, uspeli sestanki vseh letnikov, konstituiranje večine komisij in izdelava njihovih programov, obleganje socialno-ekonomskega referenta, pripravljanje ankete o socialnem stanju, objava članka »2 športni tekmi«, pripravljanje kadrovske kartoteke, sodelovanje na sejah FU kaj res to pomeni, da člani FO niso letos nič naredili za ZS prava, kot trdi uredništvo?

Pa brigada! Tribuna smatra, da vprašanje ni preveč pomembno — zakaj ga je obravnavala v obsežnem članku čez skoraj celo prvo stran? Nato smo baje popustili na študijskem področju, ker premalo stu-

ŠOPEK ZA...

Sonjo in Saido

Sobotni Magistrat je bil spet podoben čakalnici prvega razreda. Kot običajno je matičarka klicala pare in jih pospremila do zelenih foteljev, kjer se zakonci srečajo z zakonom iz oči v oči. Skozi stranska vrata jih vodi pot na prosto. Tam se začneja v sivino odet ljubljanski dan in prvi dan »kvalificiranega« skupnega življenja. Tak je naslov knjige, ki jo vsak par dobi za spomin ob slovesu pri matičarju.

Sonjo in Saido smo presenetili v krogu prijateljev in prič. Morala sta se nam tudi uradno predstaviti: SONJA BIZJAK, študentka farmacije, prvi letnik. SAID VUDAIR, študent kemije, drugi letnik.

»Povej, kako je s poroko pri vas doma?« smo prosili Saido.

»Doma sem iz Amana v Jordaniji,« je rekel Said. »Pri nas pred poroko skoraj obvezno stavijo zaroko. Starši bodoče žene in starši ženina priredijo veliko slovesnost. Povabijo sorodnike in prijatelje in se veselijo: plešejo, pojejo, pijejo ...«

»Kaj pa pijejo?«

»Samo brezalkoholne pijače!«

»Na taki zabavi?«

»Ne morem pomagati, pri nas smo muslimani in po koranu je alkohol prepovedan.«

»Ker ste tako navajeni, najbrž to nič ne moti razpoloženja?«

»Oh, prav nič. Po zaroki, ki je navadno v kakšni gostilni ali veliki hiši, manjka le malo dni do poroke. Poroka pa je tudi nekaj posebnega.«

»In sta se pri nas tudi zaročila na muslimanski način?«

»Saj nisem doma!«

»Boš odšla z njim v Jordan?« smo postavili vprašanje Sonji.

»Seveda bom šla z njim ...«

»Toda prej bosta najbrž diplomirala, kajne?«

»To pa vsekakor!«

»Sta imela kakšne sitnosti, ker sta različna državljana?«

»Prav nič težav nisva imela.«

bsl.

veriti resničnosti trditve, predno je bila pogumno zapisana.

Avtor članka ni podpisan.

FO ZSJ Pravne fakultete

OPOMBA UREDNIŠTVU: Razprave o delu Fakultetnega odbora ZSJ Pravne fakultete ne nameravamo nadaljevati, ker me nimo, da si je bralec lahko že na osnovi obeh člankov ustvaril mnenje o aktivnosti FO do objave članka »Pravniške variacije« v 22. številki Tribune.

UREDNIŠTVU TRIBUNE

LJUBLJANA, 27. novembra 1963

predstavniki tujih študentov so se sestali 26. novembra 1963 in se odločili, da vam bodo poslali naslednje pismo:

»Želimo izraziti naše veliko nezadovoljstvo zaradi vašega članka »O zdravstveni zaščiti« v vašem časopisu (Tribuna, 13. novembra 1963), v katerem ste neprevidno objavili škodljivo informacijo o tujih študentih, češ da imajo ali bolujejo za akutnimi boleznimi in da imajo nekateri tudi spolne bolezni. »Pregledani so bili tudi ... spolne bolezni.«

Menimo, da tak članek (ne oziraje se na druge članke o naših deželah) v veliki meri spodkopava ugled tujih študentov v jugoslovanski družbi. V vsakem primeru nas objava takega članka o zdravju tujih študentov žali, ker imajo tudi drugi ljudje spolne bolezni, vendar o tem ne objavljate informacij.

Zato prosimo, da upoštevate naš protest in ga objavite v naslednji številki vašega lista, sicer bomo prisiljeni o takem postopanju obvestiti naše ljudi v inozemstvu.

Sprašujemo se tudi, kakšen je namen takega navajanja, saj spolne bolezni niso

monopol tujcev. Če gre za resnico, zakaj ne pišete o svojih tovariših, ki imajo iste bolezni? Zakaj objavljate, da imajo tuji študentje nove bolezni (nova obolenja), kot jih imenujete in od koga so dobili te bolezni? Dolžnost zdravnika je, da zdravi, ne pa da objavlja.

Upamo, da boste zelo resno obravnavali naše pismo in ga objavili v naslednji številki vašega lista.

S tovariškimi pozdravi
predstavniki tujih študentov.

Pojasnilo uredništva: Uredništvo Tribune je pismo z vso resnostjo obravnavalo in je v celoti objavilo tisti del pisma, ki se nanaša na reportažo »Od ambulate do plačnika«. Uredništvo iskreno obžaluje, da je prišlo do objave tistega dela reportaže »Od ambulate do plačnika«, ki zadeva tuje študente in pripominja, da je do objave prišlo izključno zaradi nepremišljenosti pisca, ki je nekritično povzel nekatere nepreverjene informacije. Obenem lahko upravičeno zastavimo vprašanje odgovornosti tistih, ki so posredovali to informacijo. Uredništvo bo proti piscu članka disciplinsko postopalo.